

ANUNȚUL
 nr. 28 Cor.
 nr. 14
 nr. 240
 de Duminică
 nr. 5 Cor.
 nr. România și
 nr. 10 Cor.
 de d. pentru Ro-
 și străinătate pe
 nr. 40 franc.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Dealul Ferencz-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Mulțumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare ziar 20 fl.
 Manuscrise nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Un proces psihologic.

Pe cum știți, un proces psiho-
 logic al omului uzat și frânt de neizbândă.
 Lui întreagă este o frământare și o
 căutare pentru un ideal. Din întâia sa tine-
 dere se arde mereu spre o țintă și când
 apropiat mai mult, ținta i-se pare mai
 îndepărtată. Și călătorul obosește în luptă cu
 viața, își pierde moralul, își pierde vo-
 iea și se pleacă. Umilit, pocăit, în cărji
 cerșitorul târător, se strecoară la ușa
 bogatului și, cerând iertare pentru îndă-
 rărea sa din trecut, așteaptă un strop
 de milă. O figură chinată și bătută de
 Dumnezeu!

În viața indivizilor cazuri de aceste sânt
 multe și ele se potrivesc admirabil pentru
 scrierile scriitorilor dramatici, iubitori de
 psihologie. În genere însă ele nu
 au importanță socială, deoarece, vorba
 lui Petru, »când cade'n codru o rămurea,
 și pasă codrului de ea? Se întâmplă
 ca asemenea cazuri să fie contagioase,
 simbolizând această a voinței să se în-
 lățească o molimă, de-asupra unei mulțimi
 de indivizi și atunci nu este exclusă
 tragedia a unui întreg popor.

Cei ce poartă de grija popoarelor însă
 nu se lăzesc și iau la timp măsurile cu-
 rezente de igienă politică, de izolarea celor
 contagioși și de readucere la sănătate sufle-
 toasă a celor mai puțin atinși de boala
 societății.

Spunem acestea pe-trucă, după toate a-
 parentele, în viața noastră politică s'a ivit
 acest fenomen de-a binele. El este lo-
 calizat de-o-camdată, dar are tendințe de
 întindere. Din cele ce ies la suprafață în
 actualele mișcări vedem cu destulă evidență,
 cum o droaie de suflete oboșite ar voi să
 ne părăsească și cum, cântându-și corul co-
 bitor și resemnat din »Tannhäuser«, caută
 să se îndrepteze spre alte tărâmuri...

Sânt gârbovi, sârmanii, sânt îmbătrâniți
 și supți de așteptare și brațul lor e slab și
 lipsit de viteză. Și cum merg așa înainte,
 la glasul lor de chemare le vin tovarăși de
 tot soiul. Tot ce e cerșetor și trândav; tot
 ce e îngust la minte și îndoiș în credință;
 întregul puhoi de pișcheri și de saltimbanci
 doritori de carieră și alte sedimente ale stra-
 turilor dubioase li-se asociază. Și cohorta
 aceasta se îndreptează spre pământul făgă-
 duinței, — cum se îndreptau pe vremuri
 Cruciații spre Mormântul sfânt, — ei merg
 să ceară izbăvire pentru faptele lor din tre-
 cut, să se prostearnă în cenușe și să și ia
 răsplata oarbei lor închinări.

Aspectul e oribil. Când vezi turma acea-
 sta de înghenunchiați, fără ca să fi luptat
 până la sfârșit, când vezi atâtea voințe frânte
 înainte de vreme, când zărești atâtea băr-
 bați ajunși supt călcâiul stăpânului ce i-a
 umilit, neputincioși, lași și prihăniți de fapta
 lor, — încerci o durere adâncă. Și azi-mâne,
 când ciolanele de ros vor cădea ploaie asu-
 pra celor miluiți, când țipetele de bucurie
 vor răsună sgomotoase din rândurile celor

primiți la masa bogată, durerea noastră se
 va preface în disprețul cel mai desăvârșit.

Întâmplător există oameni de bună cre-
 dință, cari socot mișcarea asta de dezere-
 țune și de felonie politică ca avându-și
 rostul ei chibzuit. Credința aceasta »mode-
 rații« noastre o alimentează prin pretexte,
 invocând de pildă coșcogeamite motive di-
 plomatice, mari interese de stat și de neam
 și punând în circulație până și numele Su-
 veranului, ca mare protector al acestei fai-
 moase conciliante între unguri și români.
 Dar toate aceste sânt povești fantastice și
 ademeniri mincinoase și nu au alt scop
 decât a motiva capitularea rușinoasă și or-
 ganizarea într'un partid de propagandă.

Vai, sântem așa departe a considera în-
 cercarea asta drept o faptă serioasă, contra
 căreia ar trebui să luptăm cu argumente!
 În viața noastră din trecut s'au formulat
 pe îndelete câte-va principii de luptă sta-
 tornică, singurele de cari atârână izbânda
 noastră. Aceste ni-se par firești ca hrana
 de toate zilele, aceste ni se par sfinte ca o
 rugăciune și cine caută să ni-le dărâme, cine
 ridică mâna în potriua lor, ne este dușman.
 Și pe cum nu se împacă apa cu untul de
 lemn și pe cum lupul și melul nu pot fi
 prieteni, astfel firile noastre nu se împacă
 cu ale lor.

Impăcarea este negațiunea drepturilor
 noastre și înseamnă o sugrumare prin în-
 voirea noastră. Impăcarea în felul acesta
 ar fi actul unei demențe sau al unei seni-

Din viața literară.

Am scris vara? — Cărți și reviste. — O
 jăză a unei vechi reviste. — O supărare.

De H. Chendi.

Am vorbit în ultimul meu folleton despre clu-
 dea credință a editorilor, că românul vara nu ci-
 țeste și că, prin urmare, tipărirea ori cărei cărți
 noue, sau chiar a revistelor, trebuie să înceteze
 în timpul acesta. Consecința logică a purtării
 acestor cuvinte este, că în rândurile scriitorilor se pro-
 duc o stare de desinteresare și de indiferență.
 Iarza își atârână lira în cui și prozatorii nu mai
 scriesc viața cu gândul la subiecte. Un aer de
 neîncredință și de resemnare înășoară lumea literară.
 Cuvintele cad mai rare, mai grele și gesturile își
 pierd vioiciunea. Prin cafenele și grădini și prin
 plimbările lor colțuri umbroase poezi și critici stau
 tăcuți, ca niște bogăți, cari nu mai au ce face
 cu gândurile lor, stau și visează despre mare, de-
 spre munți și despre frumusețile firei, pe cari ei le
 văd și alții le gustă în realitate. Sârmanii artiști,
 sârmanii trubaduri! Pentru voi vara a rămas mai
 mult un prilej de cultivare a imaginației! Din res-
 urse ilustrate vă reconstruiți farmecele munților
 și vă clădiți castele și, privind în cristalul
 apei, croiți o filosofie romantică a
 vieții. Fantazie, fantazie, tu ești prietena cea mai
 dragă și cea mai credincioasă a scriitorilor în vre-
 mii de acestea!

Și cărțile les mai rare. Din cele ce au eșit de
 tipar nu s'a semnalat până acum cu destulă

stăruință »Două iubiri«, volumul de nuvele al
 dlui Agârbiceanu. Și nici despre volumul dlui
 Anghel și Iosif »Ciresul lui Luculus« nu s'a
 vorbit îndeajuns, cu toate că un volum de proză,
 tipărit de doi scriitori eminenti poate, are
 totdeauna farmecul noutății. Alte cărți, apărute
 tot în preajma sezonului de vară, sânt trei cule-
 legeri nuvelistice: »Povestiri de seară« de M.
 Sadoveanu, »Ape mari« de C. Sandu și »Cu a-
 ripi frânte« de Ioan Adam. Dacă asupra acestor
 cărți nu s'a făcut mai mult zgomot, este că pu-
 blicul și critica s'a obișnuit cu numele acestor
 scriitori și, înregistrând apariția, nu o mai con-
 sideră drept un eveniment ca pe înălălele volume,
 în cari autorii și-au afirmat talentul. Cu toate a-
 ceste este sigur, că bunii noștri nuveliști ne a-
 duc și de data asta multe noutăți, tipuri origi-
 nale, observații surprinzătoare, colțuri de lume
 reală și mai ales descrieri din natura vie.

...Și revistele încetează! Motivele sânt multe.
 Sânt rele condițiile de editură și anevoioase gru-
 pările scriitorilor. Interesant este că odată cu în-
 cetarea unor reviste, — printre cari este și »Fa-
 langa« — a încetat din circulație și numele glu-
 mei al cuconului Mihalache, faimosul critic, care
 în orice mediocritate vedea un geniu și în o ice
 poezie, tipărită în reviste sa, o »aproape capo-
 d'operă«.

Prin un ciudat capriciu al soartei dl. Mihalache
 a încercat mai multe dezastre; tinerii mai de
 talent l-au părăsit pe rând; »băieți« cărora le in-
 filtra talentul prin infuziuni de ceai, în serile de
 iarnă, s'au lepădat de dânsul și organele-s sfâr-
 mate și mălestrul e văduvit de orice crezământ...

Este aceasta o pedeapsă meritată pentru îndrăz-
 neala de a fi voit să-și creleze — cu o inteligență
 atât de modestă și cu o lipsă de bun simț atât
 de mare — o existență literară.

Fiind vorba de reviste, nu înțeleg ce o fi gre-
 șit bietul »Sămănătorul« de trăiește atât de mult?
 Aproape să crezi în cuvintele înțeleptului ce zice,
 că pe cine îl blestemă Dumnezeu mai tare îl
 lasă să trăiască mai mult... Sânt ani de zile de
 când această revistă nu mai are nici un rost și
 nu mai poate produce nici un talent real. Sânt
 ani de zile de când nu mai are nici cetitori, nici
 conducători, ci vegează ca orice umplutură, mai
 șters ca »Telegraful Român«, mai desert de arie
 și gândire ca foata lui Pătrașcu. Și în cursul
 anilor își schimbă mereu firma, își schimbă me-
 reu credințele. Nimeni nu-i stăpân pe ea și toți
 pot s'o aibă.

Acum de curind »Sămănătorul« a încăput pe
 mâna unui domn Orleanu, autor de gânduri cri-
 tice de mult gândite de alții și având alături
 câțiva scriitori incolori, copii și alte expresii ale
 slăbiciunii intelectuale caută să-i dea duh și s'o
 scoată dela moarte. Ci lăsați »Sămănătorul«, mai
 creștini de omenie, fiți miloși și lăsați-l să-și caute
 odihna meritată. E rușine să ducă această viață
 chinată, după atâtea zile de lumină. E ca un erou
 ajuns în cărje și pornit la cerșire. E ca o femeie
 iubită de toți și de toți părăsită.

Hei, da lesne-i de altă revistă, de cea din lași!
 Acolo-i capitalul, acolo-i pretenția. Revista apare,
 regulat une-ori, cu mari intermitențe de altădată,
 umflată ca un boier bogat și nu todeauna po-

lități politice. Și mulțămită Domnului, în corpul nostru național este destulă sănătate încă, forțele noastre tinere se primenesc neîncetat și piepturile noastre prea palpită de viață, decât ca să ne îndoim o clipă și să ne abatem dela linia noastră dreaptă, unde nu se poate șovăi. Din soarta tristă a celor ce ni-au părăsit ne vedem în mod luminos rostul și datorile noastre...

...Dar să nu ne înduioșăm prea tare. Procese de aceste psihologice am mai văzut noi în tabăra noastră. Ele au adus pururea un rău temporal, au produs spărturi vinovate în solidaritatea spiritelor și în disciplina rindurilor luptătoare. Au venit totdeauna cu o mohoreală și au tulburat puțin apele. Energia, inerentă neamului nostru însă, stăruința și vigoarea firei noastre au măturat întotdeauna neghina din grâu, cum un corp sănătos ar elimina o ecrescență supărătoare. În potriva apucăturilor »moderate« vom ști să fim »ultraști« cum se cere și vom ști să ne îngrădim la timp, așa că] nici de data asta o perturbare mai adâncă nu se va putea face și totul se va reduce la o aventură a unora, la o mică criză sufletească a altora, — în tot cazul la un episod urât, dar trecător și fără consecințe.

Proiectul de răspuns la mesaj al clubului național. Ieri, Vineri, membrii clubului național au ținut o consfătuire în care au stabilit textul definitiv al proiectului de răspuns la mesaj al partidului.

In ședința de Luni a camerei probabil va veni rindul dlui Dr. Teodor Mihali, înscris încă de ieri la cuvânt. D. Mihali va da citire proiectului prezentat în numele clubului național.

Grațierea unui »agitator« slovac. »Reichspost« din Viena e informat că fostul deputat slovac naționalist Milan Ivanca (al cărui mandat a fost invalidat de Camera deputaților), care a fost condamnat pentru »agitație împotriva statului ungar« la 2 ani închisoare, — a fost grațiat. Ziarul

poranistă. Bun material, n'ai ce zice! Și nu ne pare rău de spiritul de toleranță față de alte genuri literare, până și față de ultrasimbolistul nostru Minulescu. Dar ce o fi având d-na Isabela Sadoveanu cu »Nucul lui Odobac« al prietenului nostru Gârleanu, e greu de înțeles. Critica, pe cum se știe, este partea cea mai slabă la revista din Iași, între altele și pentru că este reprezentată prin un condei al sexului slab.

De aci apoi fel și fel de idei prăpăstioase — căci de, e mare prăpastia între sufletul criticului-femeie și al autorului-bărbat — asupra producției viguroșilor noștri prozatori. Și curios este, că tocmai sufletul celui mai feminin dintre prozatori, cel mai subtil în amănunte, cel mai artist și mai fin, tocmai acela nu e priceput și nu e pe gustul criticului-femeie. D-na Isabela Sadoveanu e supărată pe »Nucul lui Odobac« — și asta e ultima noutate literară din Iași!

vienez adaugă că Ivanca a și părăsit închisoarea dela Vaș.

Situația în Austria. Partidele germane au trimis ieri o delegație ministrului-președinte Benerth, pentru a-i expune cererile și dorințele. Baronul Benerth a declarat delegaților că direcția politică de până acum se va urma și în viitor, pentru că vrea să rămână credincios principiului de-a nu dezarma dușmănia partidelor slave, sau a câștiga sprijinul altor grupări opoziționale — prin concesii.

În ce privește politica din viitor, baronul Benerth a declarat numai atâtă că, la sfârșitul lui Octombrie sau la începutul lui Noembrie se vor întruni delegațiile, pentru a rezolvi chestia bugetului comun pe 1910.

Secretarul ministerului de externe german la Aehrenthal. Din Berlin se telegrafiază că noul secretar al ministerului de externe al Germaniei Kiderlen-Wächter, fost până acum ambasador la București, va călători către sfârșitul lui Iulie la Marienbad, unde va avea o întâlnire cu ministrul nostru de externe contele Aehrenthal.

Era nouă: Deputatul opozițional Zlinsky István a cerut lămuriri dela secretarul general al ministerului de comerț Kálmán Gusztáv, cum s'a putut întâmpla că într-o funcție a fost numit un om care nici nu s'a anunțat la concurs, pe cînd singurul concurent a fost disconsiderat.

»Dragă prietene, — i-a răspuns secretarul de stat — să iai la cunoștință că publicarea concursului e pasiune particulară«.

Declarația aceasta a stîrnit adîncă indignare mai ales în cercurile opoziționale, cea ce l-a îndemnat pe secretarul de stat să desmintă pretinsul declaratii.

Din partea sa, Zlinsky declară însă că secretarul de stat i-a dat acest răspuns.

Era noua se anunță frumos...

Tot despre îngrijirea sănătății țaranului român.

Brașov, Iulie.

În numărul din 2 Iulie a. c., văd că se reproduc fragmente din ziarul »Az Est«, care se ocupă de starea sănătății țaranului român din ținutul Vascăului și Bihor. Lucrurile ce le-am citit, m'au impresionat adînc, căci știut este cât adevăr se spune în acele puține șire, iar pe de altă parte, mi-a împropătat în memorie lucruri cam de aceeași natură, cari s'au întîmplat la noi, într'un sat din apropiere, — unde bîntuia tocmai anghina difterică, — și care mă revoltase din cale afară.

Conced că prin unele locuri este lipsă mare de medici și lucrul acesta, foarte natural, este cauza principală la mortalitatea populațiunii în mase, mai ales, când bîntue câte o boală contagioasă. Afară de lipsa doctorului, din care cauză se și estinde cu repeziciune — în parte — epidemia, găsesc că la noi poartă vina preoțimea și forurile superioare.

Știut este că slujba mortului la confesiunea noastră este împreună cu multe forme. Așa d. e. la priveghiu care, natural, se ține acasă, căci ce țaran s'ar îndura să ducă

mortul în casa rece? Cu ocazia se adună o grămadă de lume, neghimi, mai ales dintre țărani, și ei copii, și că prin contactul pe care îl au cei din casa mortului, unde a fost boala scarlantină sau altă boală contagioasă, urmare, mergând și ei pe acolo, pot duce boala și la copiii lor.

Vine apoi îngroparea. Știm cu toții că învălmășeală este atunci, dar cultura trece în biserică! Acolo se așază trupul desvelit în mijlocul bisericii, și ce se termină slujba se așază pe pieptul mortului, și — lucru revărsat — se începe sărutarea icoanei și a Rînd pe rînd să strecoară tot norocul și mare, sărutând mortul, ca să-i mulțumim adio dela cel ce-i părăsește.

Dar pomana?! Care se face tot mortului. Cred că nu trebuie să se spună mult despre ea, căci știm cu toții că și unde pui, că copii bîjbăie prezintă, căci nu cred ca să fie în vre-un sărăcaciune unde să nu te împăcăm copiii.

După cum am spus mai sus, am văzut să asist la înmormântarea morților care murise de anghină. Am fost foarte indignată de negrija preotului în m' am putut stăpîni să nu-l întreb, că nu ia măsuri, să simplifice în cazurile opoziționale toate acele obiceiuri, încercînd astfel dezastrul care căzuse pe bietii țărani lași nevinovați. Dar Sf. Sa mi-a răspuns foarte calm, că așa este obiceiul și slujbei, și nu ar putea să schimbe obiceiul ca preot, că și-ar pierde toată autoritatea înaintea poporenilor săi.

Acest răspuns m'a dezarmat cu totul, șire, căci am văzut că în zadar am vorbit cu un om care are astfel de deri împlinirea serviciului său. În viața mea, mă așteptam, ca discutînd asupra crului, să recunoască el însuși ce păcătuiertat comite, nebăgînd de seamă colul în care se află parohienii săi.

S'a spus în nenumărate rînduri, că slujba preotului nu este numai aceea de a îndeplini cu sfințenie serviciul în biserică și administrație. Preotul nostru are cu el mai multe îndatoriri; dela el se cere drept cuvînt, ca dela unul care este cel mai cu carte și cu vază om din sat să se și folosească de acest privilegiu să facă să înțeleagă pe bietul țaran că în cazuri extreme se pot face și abateri la obiceiurile pomenite din moși strămoși.

În zadar dă doctorul sfaturi — mă așteptam și el de neam străin, fie el român, ori jidan — căci țaranul nostru e greu îi urmează prescrierile, și știm că cu toții, câtă neîncredere are el în sine și cu medicamente.

Țaranul în desnădejdea lui tot la biserică își ia refugiu, tot pe el îl cheamă să-l vindece maslu sau alte slujbe ca să se însănătoșască bolnavul, căci vedem adeseori cum se adună ban cu ban, pentru câte un maslu.

Bucurîndu-se preotul de o astfel de cedere, mă miră cum de nu se folosește

	<p>FABRICA DE OBLOANE JALUSINE DE ESSLINGEN CONTRA KAZELOR SOLAR SI STORURI</p>	<p>RONA ERNÓ BUDAPEST TELEFON 23-85</p>	<p>IZABELLA UTGZA 47. TELEFON 23-45.</p>
---	--	--	---

Din România.

Conflictul româno-grec — neaplanat. Zilele trecute anunțasem, pe baza unei telegrame a »Agenției române«, că în cele din urmă Grecia s'a hotărât să dea României satisfacția cerută pentru vandalismul dela Pireu.

Se pare însă că anarhia grecească e mult mai mare decât se crede și s'a crezut, pentru că nota — așteptată — a guvernului grecesc n'a sosit nici până azi.

»Voința Națională«, organul de frunte al partidului național-liberal, care anunțase și ea aplanarea conflictului, desminte acum știrea dată de »Agenția română«.

Iată ce scrie acest organ :

»Știrea lansată de agenția telegrafică din Atena după are guvernul român ar fi acceptat satisfacțiunile date de guvernul grec încă din primul moment și în mod cu totul spontan ministrii lui Italiei la Atena, este neltemelată cu totul.

Guvernul român nu a primit încă nota guvernului elen conținând răspunsul la condițiunile de satisfacțiune puse de guvernul român. Când această notă îi va fi remisă, guvernul român se va pronunța și va declara dacă e loc să se considere incidentul ca închis sau dacă e locul din potrivă a se proceda la măsuri de represalii.

Intârzierea aceasta a notei explicative a guvernului grecesc a provocat adâncă indignare în toate cercurile românești și, fără îndoială, va da prilej la demonstrații serioase împotriva supușilor greci din România.

În ce privește intențiunile guvernului, ziarul guvernamental »Secolul« din București publică următorul articol :

»Săptămâna trecută, Vineri, un comunicat al »Agenției Române« ne vestise că marchizul Baccaria d'Inclsa a transmis ministerului nostru de externe un prim avis al guvernului grecesc, anunțând expedierea notei diplomatice prin care se acceptă toate condițiile puse de guvernul român pentru apianarea conflictului.

S'a calculat că acea notă, chiar dacă ar fi fost expediată prin poștă, trebuia să fie primită până Marți seara.

Deschidem o paranteză: Gravitatea conflictului a exclus dela început schimbul de note pe calea poștel. Și guvernul nostru a expediat toate notele sale pe cale telegrafică. Așa ar fi trebuit să procedeze și guvernul grec, dacă în adevăr ține la aplanarea conflictului.

Intârzierea aceasta ne-a fost semnalată tot prin un comunicat al »Agenției Române«, ceea ce însemnează că se bănuiește că guvernul grec încearcă acum în ultimul moment să tergiverseze. Că bănuiala nu este fără temei, avem indicațiile și în comunicatele Agenției telegrafice grecești, cari accentuează că nu guvernul grec a primit condițiile puse de guvernul român, ci vice-versa.

Așa dar, ne găsim aci în fața unei mari perfidii a diplomației grecești. O asemenea procedură este înfierată de toată lumea și ea pune încă odată în evidență lipsa de seriozitate și de demnitate a guvernului atenian, care crede că prin bizantinism se va putea sustrage dela cele mai elementare datorii ce le are.

Procedarea ateniilor nu mai este diplomație. A anunța telegrafic că primești condițiile și pe urmă a întârzia și a tergiversa este o șarlatanie balcanică, care pune în evidență mentalitate primitivă și prea simplistă a celor cari conduc în acest moment destinele Greciei.

Și dacă acest joc de șarlatani va mai continua, nu ne mai rămâne nici o rezervă de făcut, ci va trebui să procedăm fără milă la aplicarea represaliilor.

Cuvîntarea deputatului Dr. Șt. C. Pop, rostită în ședința dela 8 Iulie a camerei deputaților.

Reproducem azi în extenso discursul deputatului Dr. Șt. C. Pop rostit în ședința de ieri a camerei deputaților. În acest cel dintâi discurs naționalist s'au denunțat călcările de lege ale jandarmilor.

Șt. C. Pop. Domnilor deputați, Am onoarea de a vă anunța că în cursul lunii Iunie dreptul meu de inviolabilitate a fost violat în două rânduri.

Muzsa Gyula : Și tot ieși aici.

Șt. C. Pop : Cazul întâi s'a întâmplat în ziua de 1 Iunie 1910. În ziua aceea, fiind ales deputat, am plecat la Boroșineu. Am sosit la orele 3 la gara din Boroșineu. Când m'am dat jos din tren trei jandarmi cu sulifa mi-au aținut calea și m'au somat să mă întorc imediat. (Risete.) Am explicat domnilor jandarmi că îmi este peste puțință să mă întorc, deoarece nu am nici un tren la dispoziție, și am protestat împotriva acestui procedeu invocând că sânt deputat ales, dar a fost zadarnic (Risete.), căci cei trei jandarmi m'au impresurat. Unul din ei a chemat pe sublocotenentul de jandarmi care s'a înfățișat și a dat ordin să fiu dus înapoi. (Risete.)

Am răspuns de mai multe ori că eu în calitate de deputat ales nu iau act de somația asta și nu mă supui ordinelor sale. Sublocotenentul mi-a răspuns că trebuie să rămân acolo, căci el pleacă în oraș.

Eu îl rugasem să anunțe cazul subprefectului și președintelui de alegere, căci eu nu am alt gând decât a merge la prietenul meu Gheorghe Feier și că având neapărat acest drept, nu renunț la dorința asta.

Sublocotenentul Szabó Vince a fost cei drept și se pare că a și vorbit cu președintele și cu subprefectul, dar când s'a întors mi-a răspuns de mai multe ori că trebuie să plec înapoi cu trenul cel dintâi, căci în caz contrar mă va depărta cu forța. (Risete.) Am protestat din nou, dar el mi-a răspuns că »ordinu-i ordin«, căci, cum îmi spusese, subprefectul Boros Géza i-a ordonat să mă trimeată înapoi.

Dreptul de inviolabilitate nu este numai dreptul meu, sau al fiecărui deputat în parte, ci e dreptul cel mai important al camerei întregi. Am denunțat telegrafic cazul d. prim-ministru ca ministru de interne, cerându-i remediere. Am crezut și cred și acum că am făcut bine făcând asta, deoarece

10 Iulie n. 1910

... povătuind pe cei ce greșesc din ne-
... ar aduce astfel de servicii neprețuite
... nostru. Sânt însă și excepțiuni,
... vor fi destui de cei cari știu ce ar tre-
... să facă și nu se mișcă poate din co-
... sau din cauze materiale, fiindu-le
... să nu cumva să-și piardă din venite.
... astfel de cazuri este necesară o controlă
... superioră fie din partea proto-
... fie din loc mai înalt. Preotul tre-
... îndrumat printr'o circulară în care să
... explice cum trebuie să porceadă în
... sa în caz de epidemie, așa că
... ne-vrând, să fie silit din oficiu, ca
... și el la stagnarea boalelor ce
... să-și facă drum prin satele românești.
... și numai așa, lucrând mână în mână
... cu preotul, ba chiar atrăgând și
... învățător, am putea fi aproape siguri
... în cele mai multe locuri s'ar putea scăpa
... suflete dela peire.

Ar mai fi de spus și despre atitudinea
... școlilor și învățătoreselor dela sate.

Nu știu zău, câte procente din sutele de
... de preot și învățător își cunosc che-
... lor și caută să ușureze munca băr-
... lor, și să aline durerile — cu sfa-
... și cu fapta — ale consătenilor lor, cu
... vin zilnic în contact și din a căror
... se hrănesc. Aș voi să știu, câte pre-
... se alargă la patul bolnavilor și nen-
... din sat? Și câte își dau silința să
... și să îndrumeze la cele bune pe
... și mamele d'n sat? Dela ele se cer
... mai ales că se bucură de o stare
... mai bună și de o creștere mai
... decât o țărancă de rând. Ap oape
... dintre preotesele și învățătoresele de
... nu fost ca copile trimise și la oraș,
... complectarea educației lor, fie în școli
... internate ori în școli private, deci
... drept cuvânt se și cere dela d-lor ca
... întorcându-se acasă și măritându-se la sat,
... se și folosească de știința câștigată prin
... școli mai înalte.

Și ce poate fi mai frumos, când poți să
... pe cei cari au lipsă de sfaturi? Sânt
... sigur că vor fi și aici excepțiuni, și se gă-
... esc atât preotese cât și învățătoresse mo-
... del, dar în ge ere luat, este așa după cum
... am zis mai sus. Cele mai multe dintre a-
... este femeii cred, că dacă își văd de casă
... și de copii și merg regulat la biserică, gă-
... te cu bluze și pălării cumpărate de la o-
... cu bani scumpi, și în toate culorile
... cureubului, și-au îndeplinit toată datoria.
... De fapt însă nu-i așa. Femeile din sat cari
... au bucurat de o creștere mai îngrijită
... sânt datoare și ele la rândul lor, să instru-
... ze pe cât se poate pe consătenele lor, cari sânt
... atât de primitoare și recunoscătoare pentru
... câte un sfat bun. Câte articole și sfaturi
... de prin gazetele noastre nu ar fi de un fo-
... los netăgăduit, dacă ar fi cetite și explicate
... cu exemple practice și sătencelor noastre!
... Dar câte și mai câte nu ar fi de spus, câte
... chestiuni arzătoare nu s'ar putea discuta?...

C.

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Welsmayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

Înainte de deschiderea camerei nu i-am putut denunța cazul.

Nu aș fi făcut asta nici acum, dacă nu aș fi observat că pentru d. ministru de interne afacerea este foarte neînsemnată, deși, după părerea mea d. ministru de interne ar fi avut datoria de a face cazul cunoscut dlui președinte al camerei, imediat după constituirea ei.

Deoarece asta nu s'a făcut, am onoarea de a aduce cazul la cunoștința camerei, cu rugarea de a se trimite afacerea comisiei de munitate, în sensul §-ului 188 din regulamentul camerei.

Am onoarea de a mai face o observație, spre a nu face repetiții la exprimarea cazului al doilea (Să auzim!)

Domnii jandarmi — dela căprari în sus — au intrat cu mine în discuții teoretice asupra dreptului constituțional (Risete prelungi) și, deși le-am prezentat actele mele, nu le-au primit, nefiind pe ele peceti. Ei mi-au întâmpinat necontentit că dreptul de inviolabilitate nu începe după alegere, ci după validarea alegerii prin cameră.

V'aș aduce o injurie dacă aș intra aici în discuția acestui lucru.

Pentru cazul acesta voi numi imediat pe martori. Sublocotenentul de jandarmi Szabó Vince a avut aici un rol care a invocat ordinele subprefectului Boros Béla. Martorii mei sânt Ion Ursu Mărgineanu, proprietar în Crestaminis, Valeriu Felăceanu, preot ortodox în Curtacher, Gheorghe Popovici în Nadăș, Adrian Munteanu în Crestaminis, Ludovic Fazecaș, candidat de avocat în Arad și Marossi József, sergent în Boșineu.

Cazul al doilea s'a întâmplat în anul 1910, la 4 Iunie în comuna Chereș, aparținătoare cercului Chișineu. Eram la protopopul Augustin Târziu, era acasă soția sa și capelanul, încât eram cu toții patru persoane.

La orele 12 la prânz s'a ivit sergentul de jandarmi Iosif Costin cu alt jandarm și în baza unei telegrame primite dela căpitanul Menkina, comandantul jandarmeriei din Arad, m'a somat să părăsesc casa protopopului. Am explicat și acestui mult stimat domn jandarm, cumcă de cinci zile sânt deputat ales. Am invocat că dreptul inviolabilității mă apără, l-am somat să declare în fața martorilor dacă sânt acuzat pentru vre-o crimă sau să mi arăte motivul pentru care trebuie să plec. A declarat atunci că nici o acuză de crimă nu este ridicată împotriva-mi, dar a adăugat că dacă nu voi pleca imediat va pune pe jandarm să mă suie în trăsură așa de bine încât nu voi uita nici odată. (*Risete și mișcare în stânga, strigăte: Poftim asta-i tot de drept!*)

Dar domnilor, d. sergent de jandarmi a intrat iarăși cu mine în discuții despre dreptul inviolabilității; se pare că domnii jandarmi primesc lecții despre acest drept, și nu despre felul cum trebuie să apere siguranța cetățenilor. (*Strigăte din stânga: A fost un procedeu rușinos, fle vorba de origine. Sgomot mișcare.*)

Gál Sándor: A fost procedeu general

al jandarmeriei și al oastei. (Sgomot și vociferări din stânga).

Șt. C. Pop: Răspund dlui întrerupător că noi naționaliștii am simțit într'adevăr că dreptul de inviolabilitate nu ne apără. Deși cred că orice deputat ales poate invoca dreptul de inviolabilitate ca și d-ta. (*Aplauze în stânga.*)

Domnilor, când m'am identificat și prin acte, acelaș sergent și camaradul său au intrat în discuții teoretice, susținând că dreptul meu de inviolabilitate nu a început și mi-au cerut să le dovedesc dacă am fost validat de camera din care fac parte. Am izbutit să conving pe domnii jandarmi că nefiind încă constituită nu a putut să-mi examineze mandatul. Ei m'au somat însă să nu parlamentez cu ei, ci să plec imediat.

Am voit, dlor, să mi apăr cu orice chip dreptul de inviolabilitate și am declarat că nu voi ceda decât forței brutale, atunci el a răspuns că »lată, forța brutală« și m'a somat să mă urc pe trăsură (Mișcare). Nevind să provoc atunci un scandal, am cedat și înconjurat de șase jandarmi cu baionetele am părăsit comuna, în care după declarația jandarmilor nu am făcut altceva decât am prânzit la un prieten al meu, protopop. (Mișcare în stânga).

Martorii acestui caz sânt: d-na Augustina Târziu, soția protopopului, Ilie Ambrozie și Ion Rădiță, țărani, și Iuliu Papp, preot grec, locuitori în Chereș.

Rog pe d. președinte a trimite și cazul acesta la comisia de imunitate.

Președintele: Cazurile denunțate de d. deputat se trimit în baza §-ului 188 la comisia de imunitate, spre dezbateră și raport.

Situația politică.

Un tablou și o anchetă.

Liga pentru votul universal publică un tablou al deputaților cari în discursurile lor de program s'au declarat în mod categoric pentru votul universal, egal și secret. În tabloul acesta — de proporții mici de altfel — întâlnim o mare variație de nume, de colorit și nuanțe politice. El ne pare însă ticluit în grabă și foarte incomplet. Mai apoi, pe de-asupra, și lipsit de adevăr în unele părți ale sale. În total el ne dă o listă de 50—60 de nume. Vedem în aceasta listă pe toți deputații naționaliști, pe toți deputații justhiști, pe deputații democrați și pe vre-o doi guvernamentali. Și pe cine dintre deputații guvernamentali credeți că i-a găsit liga votului universal aderenți neclintiți ai votului universal neingrădit? Pe Mangra și Burdia. Ce privește pe Mangra, știm că acest satelit bizar al contelui Tisza, resfrânge întru toate lumina principiilor reacționare și înguste ale stăpânului său, iar despre Burdia știm de asemenea și știu și potrivnicii noștri că n'a avut nici odată convingeri și — mări! — principii.

În numărul său de ieri, ziarul omnipotenței ungurești, »Budapesti Hirlap«, a publicat un mănunchi de păreri, de-o ciudă-

tenie caracteristică, despre votul egal și secret. În acest mănunchi și părerea unui deputat guvernamental de naționalitate — o părere care se deosebește nici cu o nuanță de celelalte păreri ale unor politicieni vărat tot alătea prototipuri ai mului călăuzit de singurul și teriu șovin: ura înăcrită contra nemaghiare din țară.

Iar cei călăuziți veșnic de înăcrită, consideră votul universal drept o primejdie fatală și pentru fantasmagoria statului naționalitate. În ochii lor maghiare sânt primejdia vie și ființei neamului unguresc și stor neamuri în faimoasele ale constituției ungare, e de a nuucidere pentru unguri.

Ei bine, anonimul deputat guvernamental »român de naționalitate«, a adoptat toate vederile reacționarilor șovini el a declarat așisderea că votul neingrădit e »o primejdie pentru unitatea națională a că eghemonia poporului unguresc lege sistemul de ungurizare) teia menține numai dacă domniile telectualilor unguri va fi garanția viitor. Aceasta, bine înțeles, numai cluderea și mai departe a milioane porației se poate.

Credem a nu greși, dacă atribuim rația deputatului »român de naționalitate din chestiune, călugărului dezertor Numele lui, precum și al tovarășii de principii Burdia, strică deci bloului ce ni-l dă liga votului Dar nu sântem dispuși a ne rezervă nici în sinceritatea deputațiști, ci mai curând ni se pare lor o stratagemă pe care au fost s'o adopte supt povara împrejurărice, atât de nefavorabile lor din victoriei guvernului.

Singurii luptători neprihăniți ai universal în cameră, rămân deci naționaliști și spre ei trebuie să nădejdele milioane, respinse azi tatea înegrită de vremi a constituțigare. Reprezentantii dorințelor lor formează de-ocamdată numai o țare însă în credință și vrere, dar vremilor va cădea grea și nimicitoare taberei șovine și va deschide larg izbândă a votului universal. Umbre curilor de umilire se vor adânci noapte și uitare, dar până atunci torii progresului să-și oțelească brațele tru ciocnirile din ce în ce mai ce ne-așteaptă.

Mangra despre »partidul moderat«.

Correspondentul ziarului budapestan »Est«, a chestionat pe călugărul Mangra supra svonurilor ce circulă încă, în legătură cu un partid moderat român ce ar fi să înființeze în viitorul cel mai apropiat. Mangra a găsit de cuviință să facă următoarea declarații:

— A vorbi despre reușita ori eșecul formării unui partid moderat, azi e încă prea timpuriu.

MOBILE

Fabricate din material sănătos și solid, în ori-ce timp se pot procura în fabrica de mobile, atelier de tapetărie și decorare
FRITZ W. ELGES,
SIBIU — NAGYSZEBEN, — Fabrica: Salzgasse 37. — Filiala: Heltauergasse

Cel mai mare și mai bogat local de cumpărături!

românii (1), cari n'am fost aleși pe programului partidului naționalist, în prezența membrilor ai partidului național al lui. Noi nu vom lua parte la nici o acțiune. Partidul român moderat însă, se va înfățișa în parlament nu, în țară de bună

ca Mangra se teme de patronul contelui Tisza — și nu voiește să comită un act de felonie împotriva lui. Dacă contele Tisza n'ar tolera — dacă n'ar vrea — nici un partid naționalist să se angajeze în cameră, — a făcut în această declarație lămurite în cursul reacționare ce-a întreprins supt legăturilor. Ce privește planul (mărcat Mangra) înființării unui partid român, acest plan, răsărit din ofițerescii clandestine ale trădătorilor de totdeauna, pus deja de mult în lucrare, dar cu un rezultat și sperăm că rezultatul va fi din ce în ce mai anevoios. Un proces de primenire a conștiinței s'a pornit în sufletul celor ce-au rămas să trăiască o clipă în credința lor în țară cinstită, iar ceata urgisită a trădătorilor va fi izgonită tot mai departe de țara națională.

Leața vicepreședinților Camerei.

Președinția contelui Tisza, Camera hotărârea leață de câte 12.000 coroane și vicepreședinții Camerei. Opoziția de atunci combătuse această propunere, dar venind la putere au hotărât. Înainte de a părăsi țara, au grăbit să aducă o nouă hotărâre prin care desființează leața vicepreședinților.

Într-o ședință următoare, guvernul va propune noua Camerei să voteze și vicepreședinții o leață de 8000 coroane.

Harnicul Făgărașului.

Scorel 6 Iulie.

De la Făgăraș să înmulțesc. Nu se putea ca guvernamentalul Urdea să nu-și găsească și să nu facă și el victime.

În lumea, care cunoaște pe harnicul nostru, Alexandru Comșia, notarul cercului din prefura Arpașului-de-jos, nu va avea curaj să creeze a suspenda pe unul dintre cei mai conștiincioși și mai activi notari din înființarea, însă astăzi spre necinstea administrației s'a făcut.

Decizia de suspendare în traducere română:

2089/910 pret.

În baza raportului jandarmeriei reg. ung. din anul inferior Nr. 202/910, Alexandru Comșia, notar cerc. și locuitor în Scorelu, pentru că numește delictul) comisiă și cuprinsă în lege XL § 41/1879 contra lui Emanuil Școreiu în Școreiu, subscrisul primpretorului:

Decis final:

Notarului Alexandru Comșia, notar cercual și locuitor în Scorelu, în baza legii din 1886 art. 90 p. A) ordon cercetare disciplinară, pe care îl suspendăm din post și pe timpul suspendării îl acordăm 1/3 din salariu ca întreținere. Pentru îndeplinirea agendelor notariale din Scorelu, pe timpul suspendării, pe lângă beneficiarul 1/3 din salariu și accidentele, în

credințez pe Budak Miksa, notar comunal în Cârția.

Mal departe raportul jandarmeriei reg. ung. din Porumbacu inferior N-rul 202/910, care formează baza cercetării, să transpune spre competența judecătoriei reg. cerc.

Motive:

Contra lui Alexandru Comșia, notar cercual a trebuit să se ordone cercetarea disciplinară în prezența cu suspendare, fiindcă faptul din chestiune implică crima cuprinsă în Art. de lege XL/1879 § 41, prin urmare e acuzat de un lucru a cărei presupunere singură, degradează poziția oficiului respectiv, vaza autorității și care în caz de dovedire poate atrage pierderea oficiului.

Actele au trebuit transpuse la judecătoria de ocol pentru că, faptului criminal trebuie urmărit din oficiu.

Alexandru Comșia, not. cerc. locuitor în Scorelu și Budak Miksa notar comunal locuitor în Cârția sânt anunțați având dreptul de recurs timp de 15 zile dela înmanare.

Arpașul-de-jos în 4 Iulie 1910.

Bokros, m. p.
prim-pretor.

Aceasta e hotărârea prin care cinstita administrație e în stare a înlătura din post pe un om harnic și cinstit, ale cărui roade de 10 ani se văd și vor rămâne în amintirea comunel.

Primpretorul a venit la fața locului pentru a preda decizia de suspendare, având și pertractări, vezi doamne să nu facă calea de-a glaba a adus cu sine și pe domnul suplinitor și pe revizorul, notarul nostru era dus în comuna Sărata, aparținătoare cercului, de unde prin un curier a fost chemat în sediu. Când a sosit în cancelarie, primpretorul, în loc de a mulțumi la »bună ziua«, dată de notar, l'a predat sentința de suspendare ca lui Hof-lichter. Notarul o la liniștit și o cetește zâmbind, fiind că la asta era pregătit de mult. După ce l're trecu în biroul său o subscrise și veni la primpretorul, care tremura de iritat și roșise cu păr cu tot, și l' mulțami pentru bunăvoință, apoi se întoarse către suplinitor zicându-i: »Îți mulțămesc și ție, ai isprăvit cu Noul și cu Cârțioara, acuma ai venit la mine; înainte numai, pe mine nu mă înspăimântă nimic, nimic nu mă poate abate dela vederile mele, apoi în vo'e bună să apucă de predarea cancelariei, zicând:

»Și așa am voit să cer concediu, acum cel puțin nu mă mai rog de nimenea.

Actul care formează baza suspendării, după cum am auzit ar cuprinde în sine acuza că notarul ar fi zis, către crășmariu; »Dacă nu vetezi cu Dr. Vaida jidove să știi că cu casă și cu creeri cu tot sal de aici.

La plecarea notarului a întrebat pe primpretorul care e motivul suspendării, fiindcă în sentință nu e pus, el zice: »E scris acolo și vor mai urma și altele.

Tot faptul acesta e o uneltire mizerabilă a acelor dela putere, că pe alte motive nu l'au putut suspenda, cu toate că în anul 1908 Februarie 26 a venit incognito fișpanul pe capul lui, cu secretarul, primpretorul și revizorul și notarul a ieși țesăr.

Sper că și din acuza prezentă va eși tot asemenea.

Suspendarea notarului a produs panică mare în comună, căci toți ne uităm la el ca la un tată, respectându-l strictețea, dreptatea și bunătatea inimii, numai mizerabilii nu l' puteau vedea în ochi pentru nobilele-l sentimente românești, pentru râvna de a ajuta școlile și bisericile.

Tot cu ocazia suspendării s'a întâmplat și un episod demn de amintit.

Ceserul comunal, indignat de marea nedreptate ce i-au făcut notarului, a zis în timpul scotării-l către primpretor, »asta i comedie domnule,

primpretorul atunci părea că i-al dat foc, se înhoalibă către casier zicând: »Asta i comedie la dumnea'ă?, casierul răspunse; »comedie domnule, că om ca domnul notar al nostru nu e». Rășinat de răspunsul acestui om sincer, el a plecat capul și a tăcut.

Decisul de suspendare s'a apelat la domnul vice comite, vom vedea cum va decide dânsul, fiind vestit de om drept.

Ajută le Doamne precum fac! Dreptatea are să învingă.
De sub Negoii.

O izbândă.

În sânul poporului din Parhida, comună mixtă în Bihor, a pătruns curentul reedșteptării la conștiința demnității sale naționale.

Poporul acesta, luând în considerare izolația în care se află de conaționalii săi, s'a convins de mult despre influința binefăcătoare a școlii confesionale asupra păstrării limbii sale materne. Și convingerii sale i-a dat expresia prin faptul, că în locul școlii vechi excepționate, în vara anului trecut, fiind însuflețit în măsură mai mare ca oriși și, pentru susținerea școlii sale. După ce a ridicat salariul învățătoresc la suma cerută de lege, la care rezultat subscrisul încă am avut parte însemnată, s'a zidit o școală, care nu numai că e corăspunzătoare și frumoasă, dar poate fi socotită ca palat în această comună precum și în cele din jur.

Abia au început însă prelegerile în școala nouă, și numai decât primăria aduce în consiliul comunal dorința inspectorului regesc ca propunere de a se hotărî zidirea unei școli de stat cu cheltuiala comunei pe împrumut contractat pe mulți ani, și prin mare opintire propunerea reușește.

Nouă, susținătorilor de școala confesională română ască nu ne-a convenit hotărârea din chestiune pentru motivul că prin înființarea școlii de stat vedem primejduită școala noastră confesională în existența ei, având trebuință de ajutorul de stat pentru gradațiile de leață a învățătorului. După ce școala s'a ridicat — statul ne va da sumele necesare — le-am cerut în două rânduri dar de amândouă ori ni s'a refuzat din partea comisiunii administrative.

În urmă am cerut prin petiție subscrisă de toți aproape susținătorii de școală, la comisia administrativă comitatensă, nimicirea susnumitei hotărâri a reprezentanței comunale, dar spre nemulțumirea noastră a fost respinsă fără motivare.

Am petiționat din nou la ministrul de culte de unde — ca rezultat favorabil pentru noi — prin ordinul ministerial din 21 Mai n. Nrul 51.903/1910 reprezentanța comunală este încunoștințată că statul nu dorește să aibă de ocamdată școală în această comună.

Divulgându se vestea aceasta în popor pentru susținerea școlii, meritul însă întru edificarea și susținerea școlii confesionale precum și nimicirea hotărârei reprezentanței li are întâi parochul Mochin Vancea, — apoi comitetul, care l'a ascultat. Ca asesor consistorial dânsul și-a pus toate forțele și a intervenit pentru poporul său, care l' păstorește cu tact și abnegațiunea unul preot conștient de chemarea sa.

Ioan Abrudeanu Toboleanu
Învățător.

mai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

pentru că dela **Székely și Réti** fabricanții de mobile în Marosvásárhely, și constă din: garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane.**

Tot aceeași cu toaleta în 3 părți **400 coroane.** Tot aceeași în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conforma tocmeii separate, în oricare parte a Ardealului. În dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mostre și servim cu prospecte și cu deseme. Să fim atenți la firmă.

Discuția răspunsului la mesaj.

— Ședința de Sâmbătă a Camerii. —

Budapesta, 9 Iulie.

Discuția răspunsului la mesaj devine tot mai mult o discuție a abuzurilor electorale. Este firesc ca după niște alegeri făcute într-un mod atât de ilegal, opoziția de toate nuanțele abia intrată în cameră să le puie în discuție. Deputatul *Rakovszky Béla* a rostit un discurs asupra alegerilor ilegale. A constatat că ele au lăsat o nemulțumire adâncă în țară și că un regim, un stat ce se razimă pe un popor nemulțumit și o armată ce se recrutează din el, nu poate fi un sprijin sigur pentru existența statului.

Când va veni marele război universal, în pragul căruia ne-am aflat și anul trecut, vom avea o armată lipsită de patriotism și de însuflețire,

Dacă poporul unguresc care azi deține supremația și puterea politică, nu este mulțumit și își manifestă nemulțumirea în armată, ce se zică bietul popor românesc năpăstiat de sute de ani și despoiat de cele mai elementare drepturi?

Ședința se deschide la orele 10 și jumătate. După aprobarea sumarului ședinței trecute, se intră în discuția răspunsului la mesajul de tron. Primul orator e poporalul *Rakovszky Béla*.

Adresa part. poporal.

Rakovszky Béla atacă guvernul pentru corupțiile electorale. Ce să crezi despre un popor care și vinde cel mai sacru drept? Și ce să crezi despre un deputat care pe această cale și-a câștigat mandatul? Nu e compatibil cu demnitatea unui stat modern, ca majoritatea să se obțină cu prețul celor mai mari volnicii. Candidații opoziționali pretutindeni au fost asupriți și nelindrituiți.

Lipsey (gub.): Nu-l adevărat! (Sgomot. Iaritate).

Rakovszky: Astfel de alegeri nu sânt dovada unui regim parlamentar, ci dovada unei stăpâniri, care nu e întemeiată pe puterea poporului, ci pe slăbiciunile lui. Cu astfel de soldați nu poți duce luptă cinstită. Atacă apoi guvernul pentru că în mesajul de tron a introdus și aprobarea alegerilor din partea regelui. Dacă regele ar fi știut cum s'au săvârșit alegerile, n'ar fi îngăduit să se treacă în mesaj cuvinte atât de puțin corespunzătoare adevărului.

Nu primește proiectul de adresă al guvernului și prezintă un proiect special.

În acest proiect de adresă, partidul poporal declară că dorește și el armonia dintre Coroană și națiune, — dar n'are încredere în actualul guvern. Protestează împotriva statificării școlilor. Aprobă autonomia catolică. Condamna ingerințele păcătoase ale guvernului la alegeri și, în consecință, cere să se introducă votul universal, dându-se vot electoral și păturilor poporului cari susțin statul, dar până acum n'au avut vot. Noul drept electoral să fie în proporție cu datorințele generale, iar împărțirea circumscripțiilor să fie justă. Votarea să se facă după comune. Cere mai departe reforme administrative și reforma legii despre libertatea de presă.

Adresa partidului țărănesc

În numele noului partid țărănesc la cuvântul

Szabó István care la apărarea intereselor păturilor țărănești și arată rostul noului partid: organizarea politică a micilor proprietari ai țării.

Critică sistemul impozitelor și dovedește cum pentru aceiași înțindere de pământ, bogații plătesc 1 cor. dare, iar săracii 8 cor. (Sgomot). S'a întâmplat că un proprietar mic cu 30 jugere de pământ a plătit 28 cor. dare de venit, iar proprietarul unei moșii de mai multe mii de jugere

numai 12 cor. (Sgomot). Administrația de asemenea e în mâinile domnilor.

Condamna pluralitatea votului, p'ănuțită de contele *Andrássy* și cere introducerea votului universal, egal, secret și comunal — pentru că pe lângă sistemul de astăzi nu mai există alegeri libere.

Nu primește proiectul de adresă al guvernului și prezintă, în numele partidului țărănesc, un nou proiect în care atrage atențiunea Maj. Sale asupra micilor proprietari, ale căror interese până acum au fost disconsiderate. Cere parcelarea moșilor mari, ca și poporul de rând să poată ajunge la pământ. Stăruie asupra mizeriei emigrărilor. Cere înființarea de stabilimente industriale ca poporul să aibă și iarna ce lucra. Stăruie pentru reforma legii impozitelor și introducerea votului universal, egal, secret și comunal. Partidul cere banca națională independentă, autonomia vamală, armată națională și secularizarea averilor bisericești.

Sfârșitul ședinței.

Csermák Ernő (48-ist fără partid) se ocupă mai ales de abuzurile electorale. Declară că i-s'a propus să se retragă dela candidatură în schimbul unei sume însemnate de bani. Arată chitanța unuia din agenții electorali ai potrivitnicului său despre suma de 424 cor. primită pentru câștigarea a 13 voturi.

La urmă *Urmánczy Nándor* adresează ministrului de interne o interpelare în afacerea prefectului de *Murăș Turda*.

Ședința se ridică la orele 2.

Ședința următoare Luni. Cel dintâi va vorbi d. *Teodor Mihail*.

Din tractul Comloșului.

— După examen. —

Joi în 16 l. tr. învățătorii din tractul Comloșului și-au ținut în comuna Checia română adunarea despărțământului și cu aceasta în legătură o conferință metodologică.

După serviciul divin și chemarea duhului sfânt, — învățătorii cari au participat în număr aproape complet, însoțiți de trimisul protopopesc d-nul *Gheorghe Popovici*, preot în Săn-Miclăuș-Mare, (care însă la alegeri nu a prea fost la înălțimea postului său N. R.), apoi comisarul consistorial dela examene: dl *Gheorghe Pleș* și părinte'e din loc, *Atanasie Todan* —; trec cu toții în sala de învățământ dela școala de băieți.

Aci prin cuvântul exmisului protopopesc se deschide conferința metodologică; dându-i-se cuvântul comisarului consistorial.

Di *Pleș*, cu puterea graului, prin rostul bun al cuvintelor, lăluiește, că fiind numit din partea Ven. Consistoriu — a venit în acest tract ca comisar la examene — să vadă și să se convingă despre mersul învățământului școlii române gr-or.; și aflând pe muncitorul vrednic de oficiul său să-l încurajeze, iar pe cel ce ar rătăci, să-l îndrepte la calea cea adevărată.

În genere constată, că mersul învățământului în acest tract față de trecut: *progresează în bine...* Fără a aminti persoane, cerne prin sifa criticeii apoi și îndolența unor puțini muncitor, — cari nu au satisfăcut pe deplin și cu vrednicie chemarea lor.

Incepe apoi cu studiul religiunii și rînd pe rînd trece la toate obiectele de învățământ, combătând scăderile observate în decursul examenelor, laudând partea bună și ca concluzie: arată drumul cel adevărat la fiecare obiect pe care urmându-l, învățătorul va putea aduce rod bun, frumos și adevărat școlii și neamului nostru.

Peste tot vederile dlui *Pleș*, sânt vederi cari țin cont de duhul pedagogiei moderne și rostul școlii noastre confesionale.

Mi-a plăcut mai ales, când la obiectul limbii românești a accentuat că învățătorul să fie pătruns de duhul acestui studiu pe care să-l reverse în riuri de apă vie, în bogate valuri asupra elevilor săi.

După ce și a expus părerile asupra obiectelor de învățământ și a terminat.

Au urmat apoi obiectele adunării deosebite de învățământ, se citesc rapoartele biroului, bibliotecii și casierului, cari se predau spre cercetare și misiul compusă din membri: Dna *Ardeleanu*, T. *Bucurescu* și V. *Sepl*.

Urmează punctul prelegerilor. A ținut cuvânt aritmetică Nr. 1—2: *Eugen Braja*.

Ca om tânăr, de oarece anul trecut nu s'a solvat, puțină calmitate și cu bunăvoință vor învinge, fiindcă binele se zărește.

Al doilea a fost d. *Gheorghe Mașu*, a plecat cu succes nr. 3.

Bine a predat și d. *Zvoit* și d. *Ordu*. S'a declarat reușită și predarea «Despre scrierile decimale» — a d-nel învățător *Ardeleanu*.

Cu raportul comisiei, adunarea și-a început programul, ridicându-se ședința prin cuvântul președintelui. Amintesc cu plăcere și de președintele Dr. *Pascu*, *Szerelmy*, notarul; *Vlazi*, notarul; învățătorul *Horváth*, *Koválik*, învățătorul sârb *Simici* ș. a. precum și frumosul muzicant țărăni, cari au dovedit că înțeleg menirea școlii.

E de dorit că un propunător să nu mai propună două numere, fiindcă nu e pedagogie, dacă nu e bine ca la o adunare să fie un singur obiect de învățământ.

Fie, ca pe viitor să frământăm aliatul cel mai bun și din el să facem frământătură nouă: mai curată, mai bună, mai frumoasă și adevărată.

Și ca să nu uit, cu drag adaug că până a merge la bancă — am fost invitați la pînă. Todan unde ni-s'a arătat multă bunăvoință.

După banchet, fiecare a plecat la ale sale.

Ca un răsădit din Checia Română, de muncă fraților și plini de noul duh, la revedere la *Pesac!*

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 9 Iulie n. 191

— Un răspuns demn al femeilor române din Lugoj. Prefectul Lugojului — scriu zărește ungureșii — a convocat o constătuire a reprezentantelor tuturor reuniunilor de femei din Lugoj, pentru a aranja cu ajutorul lor o colecție publică în favoarea năpăstuiților din Caraș. Prezintă reușita reuniunii femeilor române ar fi în somată de prefectul *Medve* următoarea decizie:

— Noi colectăm foarte bucuroase pentru năpăstuiți, sumele colectate de noi le vom trimite însă Episcopului *Miron Cristea*, de oarece ne voim să facem cu comitatul nici o acțiune preuă.

Acel demn și frumos răspuns al reprezentantelor femeilor române — pretind aceleași zărește rești — ar fi fost desaprobat categoric de părintele episcop *Cristea*, care ar fi făcut declarație că sumele de bani ce i-se vor trimite pentru ajutorarea năpăstuiților, le va preda fără înălțare comitatului. Zărele ungureșii gratifică părintele *Cristea* și de data asta atributul de «episcop» cunoscut prin sentimentele sale filomaghiare.

Noi nu credem ca P. S. Să episcopul *Cristea* să fie desaprobat atitudinea femeilor române, cari n'au dat decât o dovadă de înălțare conștiință a datoriei lor naționale, hotărându-se să facă o colecție deosebită a lor — indiferent de chipul cum vor fi pe urmă împărțite ajutoarele strânse de ele.

— Tămăduirea tuberculozei. La clinica d-ru'ui *Doyen* din Paris, s'au văzut dănuț la tuberculoși însănătoșiți. Se aflau adunați aici doctorii francezi și străini, iar înaintea lor *Doyen* bolnavii, însănătoșiți după metoda d-ru'ui *Doyen*. Unul, care aproape era mort în timpul tratamentului, acum e solid și viguros; altul nici nu se

mișca din pat, acum e fericit și radios, iar decât pielea și oasele, — acum e de viață. În sfârșit tuberculoza a fost învinsă. Dr. Doyen a căutat bolnavii, dar i-au găsit și alți medici, după metoda lui Doyen, rezultatele fiind din cele mai remarcabile.

Se poate constata la bo'navii tuberculoși, în tratamentul doctorului Doyen, progresul în medicațiuni, preconizată de către celebrul Doyen.

Tratamentul acestuia, d-rul Bouchon, a expus în prezența, tehnica noului tratament, răsunând tuturor observațiilor prezentate.

Dr. Doyen a declarat că Dr. ul Doyen ține la dispoziția tuturor medicilor, amănunte asupra metodei sale, și remediile pe care în mod gratuit le pune la dispoziția singura condiție ca să i-se prezinte în cazurile clinice, pentru fiecare caz.

Dr. ul Doyen, vrea să facă corpul medical, judecând al înveștării metodei sale.

Se remarcă mult un caz de meningită cerebrospinală, tămăduită prin două injecțiuni intracerebrale a lichidului fagogen. Examenul lichidului cerebrospinal făcut la laborator a relevat prezența a numeroase pneumococci. Trei zile după aceea, acești microbi au dispărut cu desăvârșire.

Se mai remarcă de asemeni, mai multe cazuri de bronșită cronică, de astmă, de cloroză, restituite la toate tratamentele obișnuite, și care n'au putut să beneficieze de medicația fagogenă. Este deci o transformare aproape completă a bolii în boala infecțioasă.

Bucovinenii în România. Societatea culturală »Lumina« din Bucovina întreprinde în ziua de 19 Iulie (stil vechiu) a. c., supt îndrumarea cunoscutului publicist român, profesor Oheorghe Tofan, o excursiune în România, având intenția să viziteze orașele mai importante ale României. Scopul acestui tur este să cuprindă dorința membrilor acestei societăți de a cunoaște țara frumoasă în care locuiesc frații lor, și de a lega prietenii și a cunoaște pe de aproape pe cei de talia neamului nostru din regatul liber. Tendința ce se manifestă de câțiva ani din partea părții de a strânge legăturile de prietenie, este cât se poate de laudabilă și s'a bucurat de simpatia tuturor celor ce s'au pătruns de frumusețea țării, ce o are un neam unit prin aspirațiuni culturale. Sperăm că și de astădată vor participa la concursul tuturor factorilor competenți, spre a putea atinge ținta ce o urmărim: cunoașterea unei părți a țării și a neamului nostru.

Excursioniștii, cari au un cor de bărbați bine pregătiți, vor da în fiecare oraș și câte un concert, înlesnindu-și astfel călătoria. Piese de cântec, cari vor forma programul concertului sânt deosebite. Programul detaliat pentru concert va fi publicat în curând.

Ploi torențiale în România. Din Brăila se scrie că Luni seara, pe la orele 9, s'a descălecat asupra orașului și în județ a ploale torențiale, care a durat o oră și jumătate.

Apa a inundat mai multe case din străzile înguste, ajungând în unele locuri până la o înălțime de jumătate metru. Pivnițele caselor din bulevardele Cuza și Carol au fost inundate. Pompierii au lucrat a doua zi toată ziua la

scoaterea apei de prin casele și pivnițele inundate.

În județ ploala a cauzat sfricăciuni semănăturilor. Porumbul mai înalt a fost culcat la pământ de-eseenea și păioasele. Grâul a suferit în urma ploalei o depreciere a calității cu 1 la sută.

Au fost și descărcări electrice, cari n'au pricinuit sfricăciuni.

Excuse contra negrilor în America. Amănunte ce se trimit din New York cu privire la tulburările cari au izbucnit în urma victoriei negrului Johnson, au fost mult mai serioase decât s'a crezut la început.

În cele mai multe orașe ale statelor din sud au avut loc lupte înverșunate între albi și negri, asemenea și în diferite orașe din nord. Poliția n'a fost în stare să restabilească ordinea pe cale pașnică.

În mahalalele din New York au fost postați câte 4 polițiști în toată strada spre a menține ordinea. Când s'a văzut că aceste măsuri sânt insuficiente, autoritățile au ordonat mobilizarea întregului corp polițienesc.

La sosirea forțelor polițienești, mulțimea a început să arunce cu pietri, astfel că polițiștii au fost nevoiți să facă uz de arme. Cu această ocaziune au fost rănite 40 de persoane.

La Blackfield au fost arestați 70 de negri, cari au avut o purtare necuviincioasă cu ocaziunea serbărilor libertății.

Albii din statele de sud au început o goană împotriva negrilor, amenințându-i cu moartea.

În Columbia au fost interzise reprezentațiile cinematografice, asupra matchului între Johnson și Jeffries.

La Los Angeles au fost omorâți 5 negri și 3 albi.

Matchul între Johnson și Jeffries a costat viața a 17 persoane, între cari 14 negri și 3 albi. Câteva mii de persoane au fost rănite în timpul tulburărilor.

La Washington au avut loc demonstrațiuni violente. 2 albi și un negru au fost omorâți. Poliția a operat 236 arestări.

Un negru din New York a fost bătut până la moarte. Peste 100 de negri au fost răniți.

Demonstrațiunile la New York au durat toată noaptea.

Un partizan al lui Jeffries a pierdut 50.000 de franci cu ocaziunea matchului de box. El se prinsese că Jeffries va învinge după a șaptea repriză.

Sfințirea bisericii gr. or. române din Buziaș. Din Buziaș ni-se vestește că biserica gr. or. românească de acolo, reparată și pictată în stil bizantin de pictorul academic d. Simonescu, — se va sfinți Duminecă în 17 Iulie st. n.

Actul sfințirii îl va pontifica episcopul Caransebeșului P. S. Sa d. Dr. Miron E. Cristea, care va sosi cu suita sa la Buziaș Sâmbătă în 16 I. c. după amiază la orele 1 și jum. cu trenul Lugojului. P. S. Sale i-se va face o primire grandioasă. La gară din Buziaș va fi întâmpinat de un banderiu alcătuit din călărași aproape a tuturor comunelor aparținătoare tractului protopopesc al Buziașului. În numele comitatului Timiș va fi salutată din partea vice-comitelui Ferenczy Sándor, iar în numele tractului protopopesc va fi binevențat de către P. on. domn protopresbiter Ioan Peps.

Actul sfințirii se va începe Duminecă la orele 9, răspunsurile liturgice le va da societatea corală din Lugoj supt conducerea maeștrului nostru Vidu. La orele 2 p. m. va avea loc un banchet în onoarea P. S. Sale Dlul Episcop diecezan. Seara la orele 9 va urma un concert executat tot de corul Lugojului, supt conducerea maeștrului Vidu, cu un program bogat și bine ales. După concert va urma danș.

Invitări speciale nu se vor expedia, ci toți românii de bună credință și sprijinitori ai bisericii să se considere pe calea aceasta de invitați. Acel

P. st. domni cari doresc a lua parte la banchet să binevoiască a și anunța participarea până în 14 I. c. d-lor Dr. Valer Galția, ori Dr. Victor Mercea, advocați în Buziaș.

Expulzarea evreilor din Bucovina. Ni se anunță că poliția din Cernăuț a expulzat în timpul din urmă o mulțime de jidani, între aceștia și proprietarul unei agenturi de voiaj, un Pincas Capeler, unul venit din Rusia, de unde într-o bună dimineață a șters-o la Galția. Dar nici aci n'a avut parte să stea multă vreme căci a fost dat peste graniță. De câțiva ani se stabilise la Cernăuț, unde a ruinat și a sărăcit mai multe familii de țărani. În urma nenumăratelor ciocniri cu codul penal, autoritățile au hotărât să-l facă vânt, dar el a apelat sentința de expulzare și mai mulți deputați jidani și socialiști au adus cauza înaintea parlamentului, cerând ca el și alții de tagma lui să fie reintegrați — cu toate continele pungășii ce fac. De asemenea »Unirea izraelită« și a pus toate uneltele în mișcare pentru retragerea sentințelor de expulzare.

Prăbușirea unei avalanșe. Din Kleinscheidt se telegrafiază că doi turiști germani din Saarbrücken și 6 călăuze ale lor au fost îngropați de-o uriașă avalanșă de zăpadă, în apropierea colibei Berg, din Alpi. Avalanșa aceasta a mai atins și un alt grup de turiști, cari au reușit să scape.

Dintre cei îngropați de avalanșă numai 3 inși au fost găsiți, dar și aceștia au răni fatale.

O conjurație în Constantinopol. Poliția turcească a ajuns pe urma unui complot îndreptat contra noului regim otoman. După știrile cele mai noi ce primim, complotul a fost pus la cale de o societate reacționară, care se extinde în întreg imperiul. Societatea poartă numele de »Isahd« iar președintele ei e begul Kemal care a fugit în Egipt. Conjurații aveau de gând să omoare întâi pe ministrul de finanțe, Pașa Dsavid, și pe ministrul de justiție Mesem Edin.

Oficiu poștal în Mândruloc. Ni-se anunță că începând cu 16 Iulie anul curent se va deschide o agentură poștală în Mândruloc, căreia îi va fi încredințată expediția scrisorilor, și a valorilor cari nu trec peste o mie de coroane, pentru țara și provinciile anexate. Agentura va împărți scrisorile prin servitorul poștal pe teritoriul comunei Căcir și Mândruloc.

Sfârșitul unui conflict. În primăvara trecută făcuse mare senzație vorbirea unui deputat republican în camera italiană, în care ataca foarte vehement pe ministrul de război și pe generalul Feccia di Cosato, pe cuvânt că ar avea legături cu o doamnă Siemens, care era bănuită că face spionaj pentru Germania.

Doamna Siemens venise la Roma înainte de asta cu un an și jumătate și se vorbea mult de ea prin faptul că era în atingere cu cele mai de frunte persoane ale armatei italiene. Bănuiala că ar fi o spioană a fost întărită și prin faptul că acum un an, pe timpul manevrelor conduse de generalul Feccia, ea petrecea la Milano și să întâlnea adesea cu el. În urma atacului din parlament generalul s'a bătut în duel cu respectivul deputat, iar ca ultim act al acestei afaceri, zilele trecute generalul a luat pe dna Siemens în căsătorie.

Comoară pe fundul mării. O telegramă din Cherbourg aduce știrea că o corabie de exploatat fundul mării a scos la suprafață mai multe suluri de argint în greutate de 56 kilograme. Pe suluri e imprimat anul 1652 și se crede că sânt rămășițele vre-unui corăbii înecate. O firmă de exploatare s'a angajat pentru examinarea amănunțită a terenului.

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii executate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

— **O nouă carte oprită de guvern.** Guvernul a oprit cartea: »Istoria bisericească pentru școlile populare, ediția V.« Motivul opririi e că ar avea »cuprins tendențios și ar fi în contradicție cu adevărul istoric.«

— **Catastrofă aviatică.** Din Betheny (Franța) unde se ține un mare concurs de aviație se telegrafiază că deși era un vânt puternic, numeroși aviatori au făcut zboruri splendide. Oelen schleeger a făcut fără nici un moment de oprire 255 kilometri; Latham a bătut recordul celor 200 de kilometri în 2 ceasuri și 46 minute; apoi tot el a bătut recordul de 3 ceasuri acoperind 215 kilometri; în fine Latham în primul de înălțime a atins 1384 metri, bătând recordul lumii. Un alt aviator, Morane s'a urcat până la 1110 metri.

A doua zi s'a întâmplat însă un accident grav: cunoscuta aviatică, baronesa Delaroche a căzut cu aeroplanul ei suferind răni grave.

Baronesa s'a urcat cu biplanul ei probat, dar abia se ridicase la vre-o 50 metri, când motorul se opri. În clipa aceasta trecu pe de-asupra ei un alt aeroplan și poate presiunea aerului produsă de acest aeroplan a împiedecat manevrele baronesei Delaroche. Biplanul ei începu să cadă. Când nu mai era decât la vre-o 20 metri de la pământ, baronesa încercă să sară din aparat, dar prea târziu. Baronesa a fost îngropată sub ruinele aparatului ei, de unde a fost scoasă având un picior și un braț fracturat și grave leziuni la cap. Starea ei cu toate acestea nu e disperată.

— **Bancnote noi.** Incepând cu 25 August banca austro-ungară va pune în circulație o sumă de bancnote noi de câte o sută de coroane. Culoarea acestor bancnote bate mai mult în roz și se deosebesc mult de cele de până aci. Desemnul a fost executat de artiștii Moser și Schienböck și poartă caracterul celui mai nou stil de gravură german.

— **7 acți delă Albina sânt de vândut.** Informațiuni se poate primi delă adm. Tribunei.

— **O nouă grevă în Franța.** Din Paris se anunță că guvernul este preocupat de agitația dintre muncitorii sindicalisti, în special de aceea a lucrătorilor delă căile ferate.

Intr'un consiliu de miniștri s'a discutat măsurile ce ar urma să se ia în fața unei greve generale. Guvernul este hotărât să recurgă la măsuri severe, Sub pretextul de a apăra materialul căilor ferate de eventuale stricăciuni e vorba să se procedeze la mari măsuri militare.

În diferite orașe s'au ținut întruniri. Lucrătorii ceferiști au votat moțiuni prin care cer mărirea salariului, reglementarea muncii, retroactivitatea retragerilor de care să se bucure adică toți lucrătorii în prezent în funcție. Pretutindeni s'a hotărât a se recurge la grevă.

Se crede de către guvern că funcționarii delă poștă și telegraf nu se vor asocia la grevă și că cu ajutorul automobilelor se va putea face că greva să nu dureze de cât prea puține zile.

— **O curiozitate legitimă.** Sub iscălitura »Un cetitor« ni-se trimit următoarele rânduri:

«Numărul din urmă al ziarului »Libertatea« din Orăștie anunță că deși planul dlui Birsan, cunoscutul nostru artist dramatic, a fost să joace la Orăștie două seri de-a rândul, împrejurările au adus cu sine că numai una dintre cele două seri a putut închina Orăștiei. Acum însă, »Libertatea« aduce la cunoștința tuturor că d. Birsan a luat hotărârea a da totuși și a doua reprezentație la Orăștie. anume: Duminică în 10 Iulie n.

Nu pot decât să aprob zelul dlui Birsan de a propaga cultura românească în centrele noastre, m'as bucura însă dacă cineva mi-ar da răspuns la o întrebare ce mă muncеște de câteva zile: cum se întâmplă că reprezentațiile dlui Birsan se dau întotdeauna două zile înainte de concertul domnilor Mărcuș-Crișan, deși aceste concerte pretutindeni au fost anunțate mai înainte?

Așa s'a întâmplat la Oravița, așa se întâmplă acum la Orăștie. Ca să nu se întâmple și în al treilea loc, îmi permit a adresa aceste rânduri scurte...

— **Superstiții americane.** Ar crede cineva că în Statele-Unite nu pot fi și oameni superstițioși. Bine înțeles nu vorbim de Negri.

Profesorul Dresler delă Universitatea din Alabama arată că din 815 de studenți, 45 la sută au cite o superstiție: 27 cred că li-se va întâmpla ceva rău, dacă vor vedea craiu nou, uitându-se peste umărul sting, 61, că unei femei care scapă din mină spălătorul, o să-i sosească mosafiri; nu pot suferi pene de pământ în casă, căci le socot aducătoare de nenorocire: 23 se tînd numai pe lună nouă; iar 23 cred că dacă latră (poate url N. Red.) un câine la o casă o să se întâmple moarte în ea.

A găsit multe mume cari nu lasă pruncii să se uite în oglindă, căci mor curînd, zic ele.

N'a găsit mai pe nime care să nu se teamă de Nr. 13.

— **Mulțămită publică** D-na și d. Dr. At. Brădean din Maria-Radna au binevoit a dăruii bisericeii din loc un polcandru frumos de sticlă. Pentru această faptă marinimoasă și creștinească le aduc și pe această cale cele mai călduroase mulțămiri. În numele comunei bisericești: Procopiu Givulescu, ppresbiter.

x **De vânzare e o garnitură de treerat** de 6 cai putere. Locomobilul folosit, iar treerul tura nouă. Cu preț moderat, se poate vedea la Maxim I Vulcu în Arad Măsa u. 5-6 lângă gară.

x **Observațiile științifice** au fost făcute la academia imperială din Moscva: Dintre toate apele minerale purgative, apa Franz József e cea mai bogată în sare glauber și sare amară. Prin această însușire și prin faptul că conține și bicarbonat de potaș, e superioară tuturor apelor de acest soi. Apa naturală Franz József chiar în porțiuni mici are efect purgativ, repede și sigur. Apa veritabilă Franz József se vinde naturală, fără nici un surogat și se află în magazii de coloniale, farmacii și drogherii.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public romîn.

x **Sanatorul »Liget«** a Drului Iakob în Budapesta primul sanator pentru boale interne din Europa, dispune de toate mijloacele de vindecare și laborator pentru examinat. Mii de diabeți, reumatici, bolnavi de splină și de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în țară, așadar această instituție culturală cu poziție admirabilă împlinește și un gol. Sala cea mare a mașinelor mecanice de vindecare a sanatorului e sprovăzută cu mașini după sistemul Zanpre și cu scâlzi aeriene.

x **Când cumpărați ochelari,** a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințos, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund Sándorné, din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochiari, barometre de prima calitate. Reparaturile se fac cu pricepere și grabnic.

Cronica socială și artistică.

Petrecere în Șiria. Ni se scrie: Cu toate că ne-am ținut de datorință a trimite invitări la toți On. Dni, cari au putut conta a fi invitați la reprezentațiunea teatrală respective petrecerea de danș, ce se va ținea în casa națională din Șiria, Marți în 29 Iunie (12 Iuliu a. c.) ni s'au făcut reproșuri, că nu au primit invitarea noastră. Drept zicând ne cerem scuzele, cu regret trebuie să declarăm că vina neînmănuării nicidecum nu poate cădea în sarcina comitetului aranjator, ci expediției neexacte. În firul acestora venim și pe aceasta cale a invita cu toată onoarea On. public românesc, rugând a sprijini filantropica noastră întreprindere.

Cu deosebită stimă, pentru comitetul aranjator:

Alexiu Dobotun, Trăian Debelean.

Turneul Bănuș-Crișan-Mărcuș. Marți în 12 I. c. cei trei artiști vor da un concert la Orăștie iar Duminică în 17 I. c. în Sibila.

Teatru în Măgăreleu. Tinerimea teatrală (Tiganii) din Apușdorf invită la reprezentație teatrală ce va avea loc în școala din Măgăreleu, Duminică 17 Iulie n. Se va prezenta »travă de hârciogii«, comedie de A. Pop. Începutul la orele 8 seara. După producțiunea...

ECONOMIE.

O nouă însoțire de credit Realizată de comitatul Făgărașului. Ideea salutară a niunii române de agricultură din comitatul Făgărașului de a pune la cale înființarea de credit în fiecare comună românească din comitat a trecut granița și în comitatul Sibiu. Rînd pe rînd s'au înființat în acest comitat în mai multe comune asociații de însoțiri, acolo, unde conducătorii consilierii marea lor pe lângă hrana sufletească s'au preocupat și de bunăstarea economică a poporului.

O astfel de însoțire de credit s'a înființat în comitatul Sibiu prin insistența neobositului secretar al Reuniunii economice din comitat. Sibiului a dlui Victor Șianu prin stăruințele preotului gr. or. Iosif și în comuna Colun, o comună mică de 1000 de milii, situată pe țărmul drept al Oltului în mijlocita apropiere de comitatul Sibiu.

Sprijinită mai de toți proprietarii din comitat însoțirea își ia începutul cu 60 de membri. Într-o ranță e, că cu timpul toți locuitorii din comitat vor intra în această însoțire, după ce vor fi convingși despre binefacerile, ce le revărsă asupra membrilor săi această însoțire.

Conducătorii acestei însoțiri luînd în considerare procurarea de capital ieftin, pe lângă foloase, ce le va aduce Centrala însoțirii s'a proiectat din partea conducătorilor Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiu, la începutul activității acestei însoțiri, să ia parțe la înființarea centrală. De lângă...

Piața grânelor din Aradul-800

5 Iulie 1911

De nou a ploiat, dar puțin și fără să se termine suli început.

De prezent e vreme bună și e nădejde să se cânte câteva zile.

Tirgul de bucate stagnează și afacerile de vânzare nici o animație.

S'a vîndut azi

grîn 200 mm.	5.50
ovă 200 mm.	5.40
ovă 150 mm.	6.30
secară 200 mm.	6.20
păpușol 200 mm.	5.30

*Prețurile sânt socotite în coroane și bani.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 5 Iulie 1911

Prețul cerealelor după 100 kgr. a la...

Orta nou

Orza Tisa	20
Din comitatul Albei	22
De Pesta	20
Bănățânesc	20
De Bacica	23
Secară de calitate I.	14
Orzul de nutreț, calitate I.	17
Ovă de calitate I.	14
Cucuruz	11

BIBLIOGRAFIE.

A apărut »Educatorul« organ oficial al niunii învățătorilor din eparhia Caransebeșului dir. P. Bizeria, cu următorul sumar: casierul'ui, o întimpinare de T. Bugari, mașii și Un curs pe muzică.

Pr. D. Voniga. Mizerie, boală, crimă și nenorocire sau Alcoolismul și urmările lui. Conferință pentru combaterea alcoolismului.

Redactor responsabil: Iuliu Gârbiș
»Tribuna« Institut tipografic, Nicuș

"PANCIOVANA"
de economii și credit în Panciova.

CONCURS.

ocuparea postului de contabil la in-
de economii și credit »Panciovana« din
ova. prin aceasta se publică concurs cu
până în 25 Iulie 1910 st. n.
documentele împreună cu acest post sunt:
Salar anual K 1600 în rate lunare anticipa-

antiermă statutară;
reflectanți se recere:
dovedească, că au praxă bună în toate
de bancă, în special în contabilitatea de
și că sunt capabili a încheia independent
poseadă în vorbire și scriere afară de
românească cel puțin mai una, cea ger-
ori cea maghiară;
Să fie deplini sănătoși și să aibă o con-
neexceptionabilă.
un an de probă, alesul va fi aplicat
la serviciul băncii, pe când i-se pune în
ori cuartir în natură ori ameliorarea sala-
în conform. cu zelul și dibăcia dovedită.
e de a se ocupa imediat după a'egere.
instructate cu documentele necesare
a se înainta la direcțiunea institutului până
terminul indicat. Prezentarea în persoană e
Panciova, 2 Iulie 1910.

DIRECȚIUNEA.

ROMANIA.

MARIA COMUNEI CONSTANȚA.

ANUNȚ.

18 Iunie 1910.

Se aduce la cunoștința publică că sezo-
nelor de mare, și cura de aer la Con-
stanța s'a deschis cu începere dela 15 Iunie
și se încheie până la 15 Septembrie.
Aerul de mare este încărcat cu diferite
gaze și foarte bogat în oxigen și ozon.
Cura de aer de mare este indicată în ane-
mii de astm, bronșită și scrofuloză.
Băile de mare se administrează pacien-
ților după recomandațiunile celor mai re-
numiți medici aflați în localitate, se reco-
mandă în mod special în boalele nervoase,
scrofuloză rachitizm, limfatizm, surmenaj,
debilitate generală și boale de piele.
Pe lângă cură, orașul Constanța care se
găsește în cele mai bune condițiuni de
sănătate și salubritate, având aspectul prin-
cipalilor orașe occidentale, oferă vizitatorilor
cele mai variabile și frumoase distracțiuni,
cazul comunal construit din nou în con-
dițiunile cele mai moderne, are un restau-
rat de primul rang, orchestra compusă din
cele mai distinși artiști, profesori ai conser-
vatorului de muzică din București, cari va
jucă publicul în timpul zilei și în timpul
noptii, de asemenea sunt aranjate diferite
distracțiuni pentru publicul vizitator.
Deosebit de aceste, orașul Constanța este
situat în apropierea stațiunii balneare Techirghiol
care este legat prin tramcare, omnibusuri și
cari de piață, cari fac drumul dela Constanța
la Techirghiol de mai multeori pe zi, astfel că
cari ar dori să urmeze cura în aceea sta-
țiune balneară pot face aceasta în timpul zilei,
fără să părăsească în același timp a avea domiciliul în
Constanța.
Orașul Constanța mai oferă vizitatorilor ho-
teluri moderne în condițiunile cele mai bune și
prețuri particulare cu prețuri moderate, deasemenea
băile sunt în abundență, iar prețurile consu-
mabile sunt dintre cele mai moderate.
Publicul vizitator, pentru orice informațiuni se
poate adresa autorității comunale care va face totul
pentru a se da cuvenita satisfacțiune.

Căsătorie. Comerciant orășan ro-
mân cu venit net anual
de 4000 coroane caută
spre căsătorie o domnișoară ori văduvă,
română, deșteaptă cu zestre și din familie
cinstită, în etate dela 25 ani în sus. Rog
on. aspirante să binevoiască a se adresa la
administrația acestei foi sub »Comerciant«.

Ingrijiti-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe
sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de
membru la

**„Asociația Esehiană de
ajutorare reciprocă“.**

La aceasta asociație poate să se facă membru
ori-care persoană dela etatea de 16—80 ani. Pe
lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazu-
rile de moarte, deja după un an de membrie i-se
solveste moștenitorului un ajutor de 2000 cor.,
iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de
membrie, prin oare-care nenorocire neputincios
de muncă, i-se solveste până când trăește o rentă
lunară de 50 cor. Dacă un membru trăește 30 de
ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor.,
însă dispunând membrul că suma de 2000 cor.
după moartea lui să o primească moștenitorii,
i-se solveste membrului până ce trăește o rentă
lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea
de 16—60 ani pot pot semna până la 3 cote
(6000 cor). Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de
măritisuri, poate fiecare a-și asigura fetele, dacă
aceste n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot semna
1—6 cote (2000—12.000 cor). Dacă o fată după
3 ani de membrie rămâne orfană, înceată solvi-
rea taxelor, iar la măritis, fata primește suma
asigurată, iar până atunci — însă cel mult până
la etatea de 20 ani — însă cel mult până la eta-
tatea de 20 ani — primește o rentă lunară de
30 cor. Tot aceasta rentă primește fata până
când trăește, dacă după oare-care vreme rămâne
nemăritată.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare ga-
ranță: cote semnate până la 7,000,000 cor. și
anual peste 100,000 cor. taxe de membru.

Prospecte și blancete trimitem gratuit.
Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de
încredere în toate comunele.

**Asociația Esehiană de aju-
torare reciprocă.**

Filială pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Takarékpenz-
utca 4 szám, I. emelet.)

Un tânăr absolvent de clasa 6—8
gimn. se primește ca
practicant farmacist.
A se adresa la Farmacia Krebsz, Arad,
strada Batthyányi.

ANUNȚ.
In stabilimentul Tipografiei și Librăriei
diecezane din Caransebeș, află imediat
aplicare
un sodal (calfă) de librărie
cu cunoștința limbilor de comunicație lo-
cală: română, maghiară și germână.
Reflectanții să-și trimită documentele și
ofertul scris de mâna proprie la Admini-
strațiunea Tipografiei și Librăriei Diecezane
din Caransebeș.

**Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește**

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 376.

ANUNȚ.
Caut
o păreche de români harnici
bărbatul să fie ca logofăt la moșie, iar
femeea lui să știe a conduce cu pricepere
gospodăria. Informațiuni la **N. Lupan,**
București, Calea Victoriei 24.

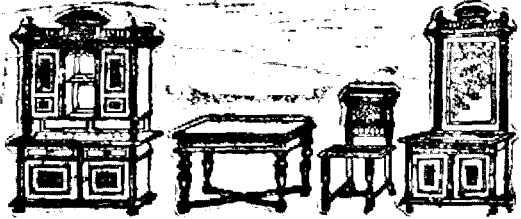
CUMPĂR în orice
cantitate
romonițe, flori de tei, flori
de friguri, rădăcini și frunze
de mătrăgună, flori de soc fie
verzi, ori uscate și Gândaci de Mai.
Farmacia lui SZOKOLY SÁNDOR, Arad
(vis-à-vis de biserica sârbească). —

De vânzare e
o garnitură de treerat
cu putere de 6 HP. Locomobilul folosit,
iar treeratura nouă. Cu preț moderat, se
poate vedea la **MAXIM J. VULCU, Arad,**
Miksa u. 5—6 lângă gară.

„LUNCANA” INSTITUT FINANCIAR SOC. PE ACȚII
IN MARGHITA (COTT. BIHOR).
Și a început activitatea în 1 Iulie n. a. c.
Se ocupă cu toate operațiunile de bancă. Acoardă Imprumuturi
cambiale cu caventi, hipotecare, de cont-curent, etc.
Primește depuneri cu 5 și 5 1/2% după mărimea sumei și depunerel.
După depunerile instituțiilor culturale dă 6%.
Darea după interes o plătește institutul.
DIRECȚIUNEA.

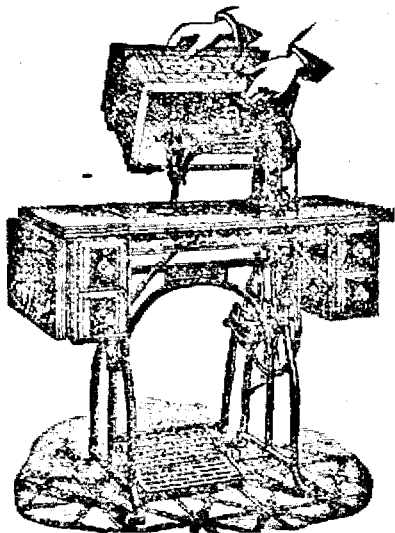
MAGAZIN DE MOBILE HACKER JOZSEF

timplă artistică pentru edificii și mobile, în
LUGOȘ, Str. Făgetului Nr. 91.

Primesc orice lucrări pentru aranjamente de magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara
la anul 1891 cu
marea medalie
de argint.

Fondat în 1880.

Reinhold ZOLLER

măiestru mecanic

FERÉTEPLOM

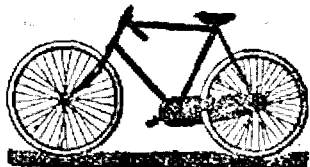
Schillergasse 8,
lângă „Burg“.

Își recomandă
on. public din

toate loc și provincie marele său atelier me-
chanic unde se repară tot felul de mașini
de cusut și biciclete. Ține în
depozit tot felul de gramofone și plăci.

Ține în deposit cele mai
bune biciclete noi, mașini
de cusut și obiecte de casă
și industrie, așa d. e.
părți singurătice de ma-
șini și biciclete.

Prețuri moderate Serviciu prompt.

Să ne ferim de molii!!

În Institutul de asigurare contra
molilor din Oradea-mare a lui

Dozsa János

blănar

Nagyvárad, Passage Sass
— în fața teatrului „Urania“.

Se îngrijesc pe lângă prețuri con-
venabile, blane pentru femei
și bărbați și blane de călătorie,
covoare, boale și manșoane.
Magazin asigurat contra focului.

INSERTIUNI

se primesc cu prețuri moderate
la administr. „Tribunei“ Arad.

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!

Încetează în decurs de o oră dacă folosiți:

„SUDORAN”-ul

a lui MOLNÁR.

Copiile epistolelor de recunoștință sunt auten-
ticate de notarul public

Stim. dle farmacist! Medicamentul „SUDORAN”
comandat de la Dta, vă mărită isec, e bun și mi-a
folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă Cont. S. P.

On. d. Molnár János, farmacie la „Duhul sfânt”
Szombathely. Nu pot înțelăsa ca să nu vă fie cu-
noscut, că medicamentul d-tale „SUDORAN” con-
tra asudării picioarelor și subțioarelor are efect
surprinzător și nevătămător și cu conștiința liniștită
il recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. inretr., R.

St. Dle! Din „SUDORAN”, leac contra asudării
picioarelor, mânelor și subsuori am procurat încă
pentru 3 persoane, și întrebându-l despre rezultat,
l-au laudat foarte. Cu stimă A. S. învățător, Gy.

St. Dle apotecar Molnár! Răspunzând la cartea
d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru „SU-
DORANUL” d-tale Pentru că și eu am suferit în
mare măsură de asudarea picioarelor și după două
masage mi-a trecut de tot. Am mântuit și alții
mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai trimi-
teți 2 sticlute — și acestea pentru alții. Am rămas
cu stimă G. K. ospătar S.

St. Dle apotecar! Am primit „SUDORANUL”
comandat, contra asudării de picioare, mâni și sub-
suori. Credemă, că cine-l folosește după receta
prescrisă, îl află de nepretuit. Cu stimă F. E. coafăr, F.

Așa zisul „SUDORANUL” contra asudării de pi-
cioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un
efect atât de excelent și sigur, că cu cea mai bună
conștiință îl pot recomanda nu numai celor din pa-
trie ci și străinătății, întrucât „SUDORANUL” în-
trece mult toate fabricatele străine, de cari m'am
folosit până acum. Îți datorez mulțămită, că m'am
scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățător A.

Se poate comanda la pregătitorul:

Molnár János, apotecar în Szombathely.

Prețul unul flacon 1 cor. 30 fl.

dacă se trimite suma înainte, porto-franco.

Nu mai „SUDORAN” prov. cu marcă să se primească.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte.

Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de pla-
nuri pentru iconostase și plafoane

bisericești.

Atrag atenția onoratului public a-
supra atelierului meu de spă-
lătorie și colorare
chimică existent de peste

50 de ani

cea mai veche în ramul acesta.

Serviciu ireproșabil. — Prețuri conv.

FEICHTINGER J.

Kolozsvár

Str. Paris 5. Telefon

Procurați

dela librăria „TRIBUNA”

Arad, str. Deák Ferencz 23

„Cantorul Bisericesc”

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblată.

Cel mai practic op bi-
sericesc, cea mai bogată
antalogie a cântărilor
bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o deose-
bită tează iuțala cu care a trecut prima
în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octar
pe 2 coloane, litere latine, tipar re-
gru. Cuprinde rînduielele tuturor
rilor de peste an, precum și tipul biserice-
Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la
compactorie din Budapesta.

Prețul unul exemplar broșat 10
legat în pânză frumos aurit 12
legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lă-
se mai află, numai după comanda
bucata 16 cor. plus porto postal

Intrebuințarea „Cantorului Bis.”
scază pe toate celelalte cărți biserice-
ca: mineiul, triodul, penticostarul,
velnicul etc.

Raritate bisericească, mai că
exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de
sărbători bisericești și
specialiștilor bisericești.

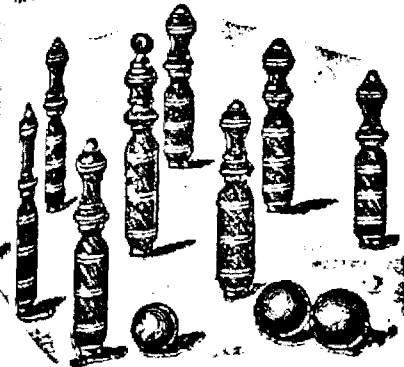
Administrația tipografică

și librăriei „Tribunei”

Trebtscher Sándor

strungar
PANC SOVA, Gizella-utca —
strada-ria de hotelul KONILOVITS.

Se preste spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandați neguțătorilor dopuri pentru buți, în toate mărimile, pregătite din material excelent. În depozit în abundență mare totfelul de țigări pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc. Obiecte admirabile. Prețuri ieftine.

Cea mai ieftină sursă pentru cumpărat

săpunuri

pentru gospodărie, săpunuri de toaletă, parfumuri, și orice articole pentru spălat.

Luminări

de stearină și ceară pentru biserici; e fabrica de săpun a lui

Lorencz Károly,
Arad, Str. Forray p. Nádasy.

Anunțuri

primește administrația Tribunei, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Prospect de prețuri pentru produsele de primăvară a „asociațiunii pantofarilor din Arad”.

Botine pentru femei:
Pantofi din păslă fl. 1.50
Pantofi de piele de vacs dela . . . 2.— în sus
Botine „Regate” 2.80
„chevreux” 4.50
„vacs cu șiret dela” 3.60
„chevreux cu șiret” 5.50
„de vacs cu nasturi” 4.80
„chevreux dela” 6.50

Botine pentru bărbați:
Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30
„și fețe” 4.—
Bergsteiger din piele cu lustru . . . 4.80 în sus
Cu țug simple ușoare ca un fulg p ntru bolnavi dela 5.—
Bergsteiger de chevreux 6.50
Cu țug piele de box 5.80
Bergsteiger piele de box 6.20
„chevreux bună dela” 7.80
Pantofi de chevreux 8.—
Ținem în depozit totfelul de ghete pentru copil. La comanda din provincie să se edscrie urma piciorului pe o hârtie. Comanda contra ramb. necorespunzând și înaspeiate în curs de 8 zile se schimbă.

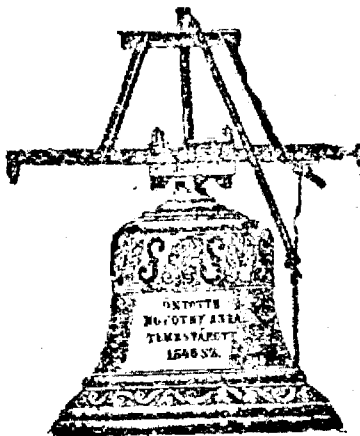

Premiat cu medalia cea mare la exp. mile. din Bpesta a 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui

ANTONIU NOVOTNY - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor striccate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în- te cu deosebire, care sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai răsunător, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sîre stătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — și spre turnarea de toate de metal. Prețuri-courante ilustrate gratis.

KOLIN - Timișoara - (Centru).

str. Takarekpenztar 4.

Articole de coafură specială.

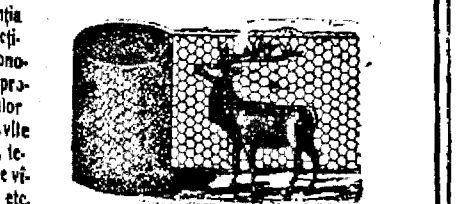

Chignon, împletituri, turbane, plete, transformării, peruce, bandouri.
Specialități de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.
Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Prima saloan pentru conservarea, îndulcirea, spălarea, culorarea și curățirea părului din Ungaria de sud. Prețuri moderate. —
Comenzi prin poștă se efectuează prompt. Prețuri — curent gratis și franco. —

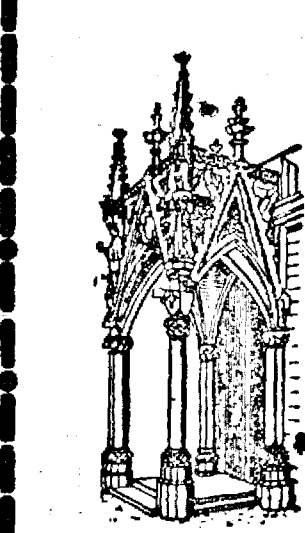
Fabricație din țară prima calitate!

Stoboare de sârmă tari și trainice!

PÉCSI HENRIK
Fabrică pentru împletituri de sârmă
IX BUDAPESTA, strada Angyal 7.
Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Se instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.
Cele mai frumoase rețele !!
Prețuri ieftine!
Se furnizează: ciururi pentru cernut prund, coșuri pentru nisip, burlane pentru schintei, coșuri pentru nutreț, botnițe pentru boi și stoboare pentru ferestri de orice mărime.
Libre și prospecte de prețuri se trimite gratis. ::

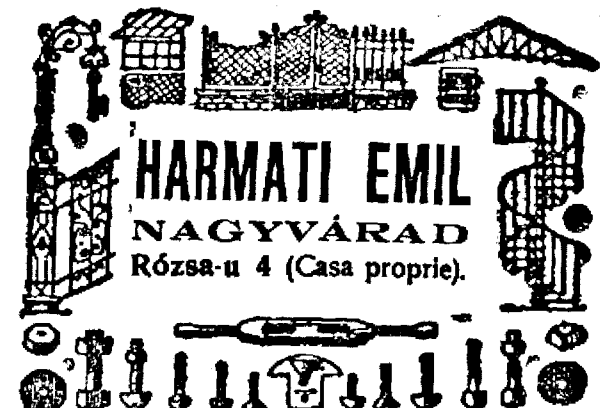

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKÁNYI EDE —
sculptor și pietrar în
— SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazineuri, statuele, rugi, cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.
Clasa arhitectonică: Canouri, mauzolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —
Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijnși — — pentru sămânță și sare, tocile etc. — —
Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —
Se fac gratuit desenuri, rezervându-se dreptul de — — proprietate. — Vă rog să fiți atenți la firmă. —

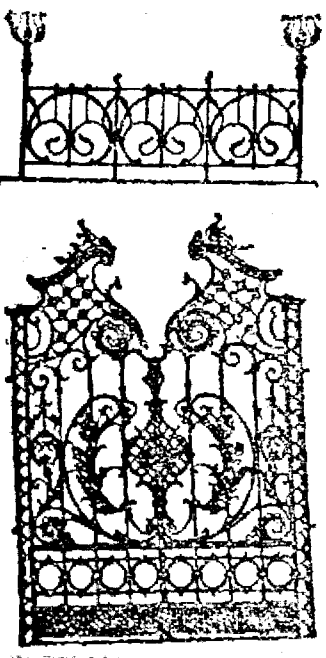
Atelier de lăcătarie și tescut, fierărie etc.

HARMATI EMIL
NAGYVÁRAD
Rózsa-u 4 (Casa proprie).

Pregătește tot felul de lucrări cu fier pentru zidiri și lucrări de lăcătarie și anume: ventilatoare patentate la ferestri, închizători, parasoale, porți cu gratii

patentate ce se pot constrânge și întoarce în laturi, șaluzine de scândurișă sist. Esslingen, șaluzine de oțel și pânză, pregătitor specialist de vetre de fier, vâlăle pentru a-dăpatul porcilor și a vitelor, apa-duct și lucrări de instalație electrică.
Telefon nr. 355.
Serviciu prompt.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne cecântă zina și la lumină. Cântăreața tinăra 4, 5 fl. de 1 an 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl. după soiu. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine măimute și câini de soiu se

capătă înainte trimițând 20 fil Pentru ajungerea comenzilor la los în viață se garantează. — Comandele se pot fa e la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

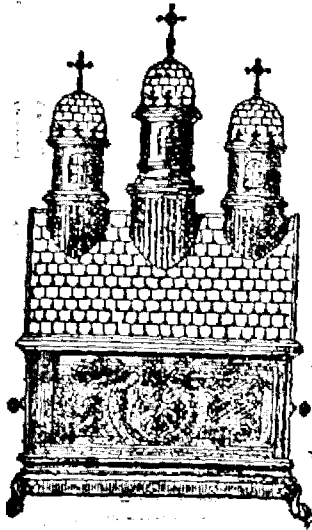
Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trușesti sunt atrofiate și cari în urma ușurintei din tinerete și prin deprinderi rele și-au adrunținat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenilor să-și incredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile or secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiincios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va înecă existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trușesti ale bolnavului se curăță, nervii l-se întăresc, tot organismul însuși eliberează de materiile de boală, chinurile suferinței l-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vinderă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleșite, ranele sifitice, boalele de țevă, bîșică, nervi și șira spinării, începuturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceace privește cura, depărtarea nu este pliedcă, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci l-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă) de-a-jane a se întăru numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimiț fie-că-ula. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 6 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapest, VII, Rákóczi ut 10.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1900.

SZUBOTHA SANDOR

pregător de odăjdii și adjuturi bisericesti întemeiat la 1883

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, viz-à-vis de hotelul „Hunyadi”

Recomandă magazinul său bogat în atențunea binevoitoare a tuturor celor care au nevoie de materiale pentru biserici, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de adjusturi bisericesti -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale

- necesare la formarea adjustărilor bisericesti. —

Pentru liferările mele iau răspunderea.

- Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Schimb de local.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că atelierul meu de lăcătărie artistică și pentru edificii se află începând cu 1 Martie în noul local din strada Bachgasse Nr. 11.

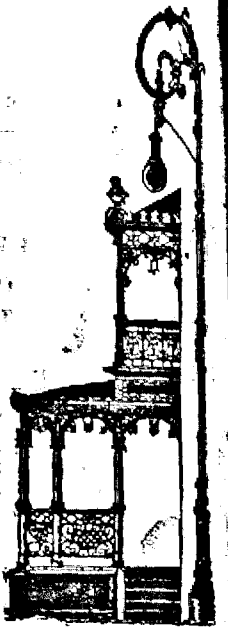
Prin introducerea uzinei electrice și a mașinilor-ajutătoare sunt în plăcuta poziție de a putea satisface și celor mai mari cereri, oferindu mi serviciile pentru toate lucrările de lăcătărie, edificii, instalații de apaducte și latrine, precum și orice lucrări și reparaturi ce cad în această branșă.

VICTOR DRODTLOFF,

lăcătar,

Sibiu—Nagyszeben—Hermannstadt, Bachgasse Nr. 11.

Ingrădiri de vile, biserici, etc. — Cele mai bune acesorii pentru încălzit. — Ferești de fier și oțel pentru fabrici, magazii și pivniți. — Prospece complete de prețuri și informații gratuite.

Telefon 184.

Premiat de mai multe ori.

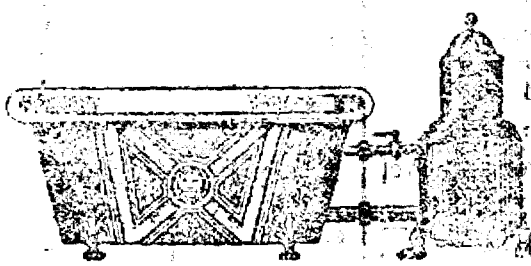
Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichiglerie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat încălzitoare și vane

de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu). Lăzi pentru lemne și pentru carbuni și alte obiecte de metal: precum umbrele, ulcioare și altele. Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conduct pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes”. Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenicii se primesc cu condițiuni foarte bune.

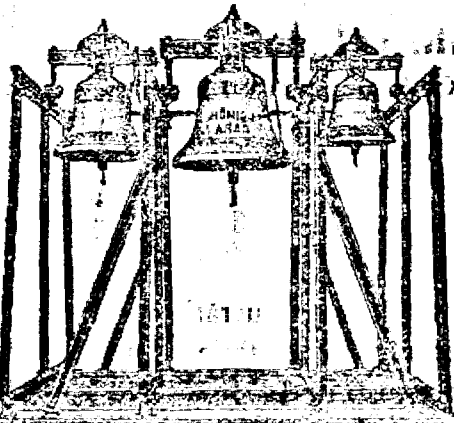
Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28.

Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de aur.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai vorabile condiții de plătire — recomandă clopotele cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași țare și cu șunet adânc — se face o economie de 20-30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de ține ce se pot învârti și postamente de ține, prin a căror învârtire clopotele se pot scuti de greutăți chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în clopote de ține, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă o suprasolvare neînsemnată.

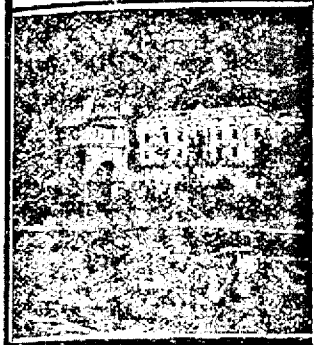
Liste de prețuri și cu ilustrații la dorință se trimiț gratis.

HERKULES MOTORVÁLLALAT
BUDAPEST, RÁKÓCZI UTCA 10.

ELSMERT LEGHIRESEBB
CSEPLŐHÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLASSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

'Villa „Danilă Valușescu“
Herkulesfürdő — Băile Erculane

Edificiu nou uscat, în fața soarelui.

Aranjament modern pentru familii și persoane particulare.

Serviciu prompt.

Prețuri moderate.

Serviciu solid și conștiințios.

INȘTIINȚARE.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public și clientele, că prefăcându-ne atelierul de tapețerie, conform cerințelor moderne și celui mai nou stil

am deschis
în Arad, Str. Forray casa Hunyadi un
magazin de mobile.

Totodată facem cunoscut că ținem în depozit eventual pregătim la comandă orice mobilier, pentru dormitoare, sufragerii, saloane și camere pentru fumat.

Cerând onoratei clientele să ne onoreze și pe mai departe cu încrederea ei, ce ne-o păstrează deja de 34, așteptăm binevoitoarele comande.

Cu distincă stimă:

Berán A. és Fia

depozitari de mobile.

☐ Telefon intra și extraurban Nr. 132. ☐

Magazin nou. Magazin nou.

Prețuri ieftine.

Prețuri ieftine.

IGNA DEMIAN

coloratură de haine, curățitorie chimică, și mașină cu aburi de spălat rufe albe în **UJ-SZENT-ANNA.**

Colorez (văpesc) și curăț chimic: tofelul de vestminte bărbătești, femeiești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stofe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuși, borangi-curii etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinile mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acurateță.

Fillala în Arad, la

Iosif Ștefan, pe piața Tököly.

(în casa bisericii române).

ANUNȚ.

Aduc la cunoștința onoratului public că am cumpărat și urmez conducerea

prăvăliei de coloniale Hoffmann

aranjată de nou și prefăcută din colțul străzii Forray și piața Tököly. Aducând aceasta la binevoitoarea cunoștință a publicului, trebuie să-i atrag atenția că pe baza cunoștințelor de zece ani petrecuți în magazinul lui Guttman S. sunt în plăcuta poziție ca să servesc cele mai bune articole pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant, câștigând prin aceasta mulțumirea clientelei.

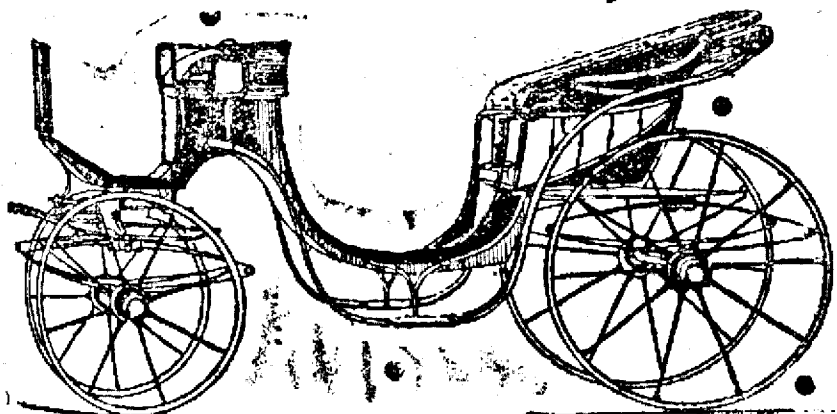
Așteptând binevoitorul sprijin semnez cu stimă:

Ștein Mór,
negustor de coloniale.

Szabó Testv. și Kleiber

atelier pentru
fabricarea
- trăsurilor -

ARAD, strada Kápolna Nr. 26
(vis-à-vis de cazarma pomp.)

Avem onoare a face cunoscut on. public din Arad și jur, că am deschis un atelier pentru pregătirea trăsurilor, conform cerințelor moderne de azi.

Bazați și pe experiențe îndelungate câștigate în ce'e mai renumite fabrici de trăsuri din țară promitem, că în atelierul nostru se pregătesc exclusiv numai lucrări de primul rang. Primul tofelul de lucrări și reparări cu specialitate de bransa aceasta: trăsuri cu tot felul de coarde și fără coarde; precum și pregătirea și legarea cu fier a tofelnelor de instrumente economice, lăcuire etc. Trăsuri vechi le schimbăm. Ținem în magazin cele mai noi și moderne trăsuri. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, suntem cu stimă

Szabó Testvérek și Kleiber
fabricanți de trăsuri.

STEFAN SLADECKI UN.
FABRICĂ DE MOBILE
VİRSET
 Strada
 Kudritzker No. 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
 din sudul Ungariei
 (Versecz).

Pregătește mobi-
 lele cele mai mo-
 derne și luxoase
 cu prețuri foarte
 moderate.

Mare depozit de plane
 excelente, covoare, per-
 dele, țesături foarte fine
 și mașini de cusut.

Kuceses Károly atelier de
 mașini la **Makó**

Recomandă pompele sale mai
 noi cu lanț brevetate fân-
 tani executate în atelierul pro-
 priu care au preferința, că sunt
 ușoare, nu îngheață, foarte du-
 rabile, ocupă loc puțin, umblă
 ușor și sunt atât de plăcute,
 încât sunt o podoabă pentru
 curte. Catalog de prețuri la
 dorință — se trimite gratuit :
Kuceses Károly, Makó
 — (Măcșu, comitatul Cenadului). —

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI ARAD,
 Forray-utca Nr. 1

Postavuri de reve-
 renzi, brîuri preo-
 țești, roșii, vânate și
 :: negre. ::

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit
noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
 cretoane, batisturi și multe alte articole
 cari nu se pot toate înșira. ☺ ☺

Cea mai bogată
 gazie în articlii pen-
 tru sfintele biserici
 : și preoți

Telefon 594.

Telefon 594.

Institut de împrumutat pânze de dril și saci

BRAUN MIKS

negustor de fuior în și urzică.

ARAD, Piața Boros Béni Nr. 1

Depozit pentru desfacere:

Saci	Fuior	Sfori de țesut
Pânze	Sfori pentru vie	Pinză de țesut
Valtrapuri	Sfori p. saci	Rețele de țesut
Așternuturi	Spagat p. pachete	Saci p. stors
Fringhii	Sfori de legat	Fringhii p. saci

Cumpăr și vând saci de făină și țărițe, fob...

Halmai József, fost adjunct la notarul public
 regesc din Borosineu, și
 Strausz Gyula, fost ofițier de bancă, —

Cancelaria înregistrată

Halmai și Strausz

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani,
 vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.
 Agentura principală a Inst. de asigurare „Phönix”

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe
 întabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (con-
 vertarea) de împrumuturi ipotecare, de la
 procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schim-
 barea și esarendarea de averi mai mari
 pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) case-
 lor de închiriat pe lângă remunerațiuni care
 se poate de minimale.

Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schim-
 barea de căși particulare, căși de închiriat și vile.

Primește: parcelarea și colonizarea ave-
 rilor imobile (pământuri).

Telefon Nr. 726. Adresa telegrafică: Halmaistrausz.

Correspondența se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) Weitzer János-u. Nr. 9,
 în partetul edificiului nou a școlii de teze.

Cu deosebită stimă: **Halmai și Strausz.**

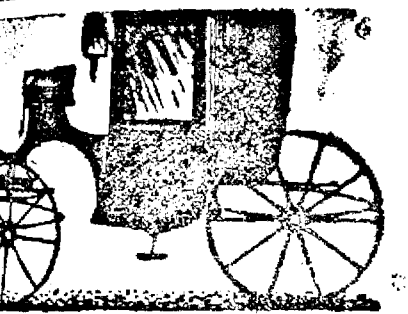
tribunati și răspândiți TRIBUNA!

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix“
TRIMUL PENTRU VITE de Kwizda
 mijloc pentru cai, vite cornute și pentru oi.
 Este 50 de ani se folosește în cele mai
 grajduri pentru promovarea apetitului,
 curățarea reea, pentru îmbunătățirea laptelui
 și pentru înmulțirea laptelui la vaci.
 Catalog de prețuri gratis și franco.
 Depozit princ.:
 farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-ung., reg. române și reg. bulgare. Korneuburg bei Wien. —

MAJOROS JOZSEF

fabricant de trăsuri
 Lugos, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —
 Reparaturi și or-ice lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt.
 Lucru bun, serviciu solid și conștiințios

Intemeiată la 1880. Prima fabrică de ciment, gips și teracotă din Seghedin—Szeged a lui
Landesberg Mór
 = Anteprișă de asfaltare. =

Primește orice lucrări din acest ram, ca: terase, canalizări, instalări de burlane din ciment usucarea pereților umezi, pavare fabricelor ș. a.
 Plăci de marmoră și ciment de diferite forme și culori în fabricație proprie.
Atelier de gravură lucrări de sculptură în ciment piatră artificială și teracotă.
Scări din marmoră artificială.
 Bânci, Piedestale și Balustrade lustruite.
 Mare asortiment de cuptoare din țiglă.
 Material de edificat. Singur reprezentant al cimentului de Beocini, Românesc și Portland. Var în bucăți sau stins se trimite cu vagonul la orice gară.
 Material pentru asfalt. Plăci de acoperit din asfalt.
 Impletituri din trestie. Plăci de cățran.
 Praf de piatră pentru frontispicii.
 Material și țigle rezistente focului.
 Păreți Rabitz. Țevi din beton cu briu.
 Țevi din conforment de piatră. Plăci de faianță.

„TIMIȘIANA“ INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1885.

Centrala în Timișoara oraș (Belváros) Piața Balázs No. 1. (Palatul Mocsonyi).
 Filiale în Buziaș, Receaș, Ciacova și Delta.

Telefon pentru centrală Numărul 510. Telefon pentru „STANDARD“ No. 1028.
 Capital propriu 1,500 000.— Cor. — Depuneri . 4,000.000.— Coroane.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele. — Administrează depuneri cu casete de economizare.
 Plătește deponenților după mărimea sumei depuse 4¹/₂% și 5% interese, fără nici o detragere.
 După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.
 Depuneri până la 10,000 Coroane, după starea cassei se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acoardă credite cambiale cu acoperire ipotecară.
 Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).
 Acoardă împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.
 Administrează agentura generală pentru Ungaria de sud a societății de asigurare „STANDARD“.

Telefon: Filiala Ciacova Nr. 16. — Filiala Delta Nr. 26.

Telefon: Filiala Buziaș Nr. 10. — Filiala Receaș Nr. 14.

Atențiune!

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE
 ARDELEAN

TRANSYLVANIA

Str. Cisnădiei 5. **SIBIU.** Str. Cisnădiei 5.

Recomandă

Asigurări împotriva focului
 pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile,
 etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit, ori-ce informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agențiile.

Persoane versate în achiziții, carl au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții foarte favorabile.

Atențiune!

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru
 pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Béza**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmură, labrador, granit, stent etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră,
 dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătăută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din
 mant, coase rele sau moi nu se găsească între ele. Pentru trălăncă
 bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm.

Prețul: 1 buc. 1'80 1'90 2'— 2'20 2'40 2'40 2'60 cor. una se da răc.

Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă magazin de

Lengyel Testvérek magazin de
 Kaposvár, Fő-utca 22 T.

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.